Sfîrșitul orașului subteran

I. KALNIȚKI

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

32

EDITATĂ DE REVISTA ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ

I. KALNIŢKI

ŞFÂRŞITUL

ORAŞULUI SUBTERAN

* * *
* *

Colecţia "Povestiri Ştiinţifico-Fantastice"

32

Michel nu se lăsă mult rugat: respira adânc şi încerca să se ridice.

Mitraliera paznicilor începu să latre des şi răsunător. Sub bolţile joase ale galeriei, ecoul înmulţi zgomotul în sute de feluri

– Foc! Foc! urla Connolly.

Cei optsprezece însoţitori ai lui începură şi ei să tragă cu automatele şi pistoalele în bezna neagră a galeriei. Mitraliera ţăcănea fără încetare. Făcliile se stinseseră de mult. Nu se mai auzeau nici vocile, nici împuşcăturile adversarilor.

– Încetarea! comandă Connolly. Destul! Băgaţi bine la cap că acest atac nu este ultimul. Dar dacă o să fiţi atenţi şi n-o să vă mai certaţi, n-are de ce să vă fie teamă de niciun duşman. Gloanţele voastre îi pot nimici pe toţi cei care încearcă să pătrundă în galerie… Dar să mai ţineţi minte, drum înapoi nu există! Acolo veţi fi primiţi cu aceleaşi gloanţe. Aţi înţeles? Mâncare am să trimit la timp. Vă trimit şi coniac. Îndepliniţi-vă datoria şi patria nu vă va uita…

– Unde o mai fi şi patria asta? mormăi Lange.

Connolly se prefăcu că n-a auzit.

În acel moment ceva căzu bufnind la picioarele lui Connolly.

Era o grenadă de mână.

O INTILNIRE FERICITĂ

Din stratosferă, echipajul "Svietoliotului" continuă să cerceteze cu ajutorul aparatelor fiecare metru din suprafaţa pustie a insulei. Tot mai nădăjduiau că vor da de urma intrării în Oraşul Subteran.

Aparatul radioochiului funcţiona fără încetare. Vedeau lucruri pe care puţini nu le mai văzuseră înaintea lor: morminte cu cruci ponosite – poate mormintele

tovarăşilor lui Rodionov; vechi popasuri ale eschimoşilor; turme de boi moscaţi lăţoşi… La un moment dat, în câmpul vizual al radioochiului apăru – pe ţărmul abrupt al insulei – o uriaşă colonie de lemuri norvegiene. Milioane din aceste mici păsări, rude ale pinguinilor, forfoteau atât de înghesuite unele în altele, încât de departe păreau un covor desfăşurat de sus până jos pe întregul perete vertical al gheţarului. Solnţev mări imaginea proiecţiei. Văzură clar că aceste păsări nezburătoare alunecau pe gheţar căutând să ajungă la ţărm. Capătul coloanei ajunsese pe gheaţa marină, iar covorul pestriţ, galben cenuşiu, mai atârna încă de pe vârful gheţarului.

Iată şi o aşezare părăsită de eschimoşi, aproape distrusă: pe un dâmb pleşuv, cu zăpada pe jumătate spulberată, un grup de vreo zece corturi rotunde şi conice. Ici-colo se mai păstraseră nişte piei de ren ce înlocuiau pereţii exteriori.

Aşezarea era nelocuită; niciun om, niciun câine, nicio urma de fum…

– Vestigiile unei vieţi de mult încheiate, reflectă cu amărăciune Irinin. Istoria acestor triburi dispărute este o enigma. Nu-i de mirare că ei înşişi, eschimoşii, o explica prin emigrarea unor triburi întregi într-o vale subpământeană.

– Într-adevăr este o enigma, zise şi Lev. Dar cel mai ciudat e faptul că în aceste aşezări oamenii găsesc obiecte de o evidentă valoare pentru eschimoşi. Nu-mi vine a crede că aceste obiecte au fost părăsite. Pe de altă parte, nu există nici cadavre şi nici morminte.

– Ar trebui să cercetăm şi noi aceste aşezări, propuse Irinin. De ce să judecăm trecutul numai după mărturiile altora, când putem vedea singuri ce s-a petrecut pe aici? Merită să pierdem o jumătate de oră pentru acest lucru.

Nimeni nu avu nimic de obiectat şi „Svietoliotul” ateriză în imediata apropiere a aşezării.

Înainte de a ajunge la primul cort, dădură de o groapă plină cu colţi de animale.

– Dar ăştia-s colţi de mamut! exclamă Irinin. Pe timpuri, înainte de-a fi fost acoperite de gheaţă, se pare că pe aceste insule au existat turme întregi de mamuţi. Înspăimântaţi de cataclismul care le răpea hrana, mamuţii se adunau în locuri unda sperau să-şi găsească salvarea, dar, bineînţeles, piereau. Astfel au luat naştere aceste cimitire enorme în gheaţă, aceste depozite de schelete… Pesemne că eschimoşii le adunau ca să le vândă negustorilor care vizitau uneori aceste locuri.

– Eu sunt sigur că dacă s-ar caută bine, spuse Lev, s-ar putea găsi în gheaţă nu numai schelete, ci şi trupuri întregi de animale pierite cu mii de ani în urmă. Iar carnea lor ar putea fi foarte bine întrebuinţată ca hrană pentru câini.

Irinin nu-şi putea desprinde ochii de pe nepreţuiţii colţi de mamut…

– În groapa asta, exclamă el, se află o adevărată comoară! Nici nu poţi dintr-o dată să-i stabileşti valoarea ştiinţifică.

Intrară în primul cort. Ca întotdeauna, Râbnikov era precaut:

– Tovarăşi, să nu fi fost vreo epidemie pe-aici. Mai ştii ce s-o fi petrecut…

– Nu-i niciun risc, Ustin Petrovici, îl linişti Lev. Iarna polară este un minunat mediu sterilizant, niciun fel de microb nu poate rezista. Şi că nu uităm că au trecut sute de ani de când n-a mai călcat picior de om pe-aici.

– Ce sute de ani! Ia uitaţi-vă, arătă Nadea nişte urme proaspete de paşi.

Priviră toţi cu luare-aminte urmele late, informe, care tot atât de bine puteau fi de om ori de animal. Urmele duceau spre un cort mai bine păstrat decât celelalte. Acest cort avea acoperiş dublu de blană, iar înăuntru era destulă lumină. În uşa cortului, dată la o parte, zăcea un

ren proaspăt ucis, din gâtul căruia ieşea capătul cu pene al unei săgeţi. Mai multe alte săgeţi erau aruncate pe zăpadă, lângă un arc sprijinit de perete. Probabil că cineva se pregătea tocmai să jupoaie vânatul; speriindu-se însă de apariţia „Svietoliotului”, o rupsese la fugă să se ascundă. Dar nu putea să fi ajuns departe.

Călătorii porniră pe urmele lăsate. Curând, însă, într-un loc unde se topise zăpada, urmele se pierdeau. Începură atunci să strige în toate limbile pe care le cunoşteau. Nimeni nu răspundea.

Din nou Nadea, fire mai perspicace, observe cea dintâi că grămada de vechituri de pe locul unui cort dărâmat începu uşor să se mişte. Peste câteva clipe, la chemarea ei, ieşi de sub vechituri un om mic de statură, înfăşurat în resturi de blană. El nu îndrăzni să se apropie. Râbnikov îi spuse pe ruseşte:

– Hai mai aproape, prietene, nu-ţi fie teamă.

Necunoscutul se apropia în grabă de ei.

– Sunteţi ruşi? Ce noroc! începu el să strige în englezeşte.

Harry se uită mai bine la el şi, deodată, luându-l de subsuori, îl zvârli în sus şi, prinzându-l, îl strânse la piept:

– Profesor Paulsen! Dumneata eşti! Uraaaa!

Lev îşi aduse aminte: Paulsen… norvegianul din Oraşul Subteran, despre care îi povestise Harry.

Îl duseră în cabina încălzită a „Svietoliotului”, îl dezbrăcăm de zdrenţe, îi făcură o frecţie cu spirt şi-i dădură haine curate. Nadea îi aduse apoi să mănânce.

Cu câtă nerăbdare aştepta Lev să-i poată pune întrebări! Dacă profesorul a putut să fugă din Oraşul Subteran, înseamnă că există o ieşire la suprafaţa insulei!

Lev ridică "Svietoliotul" deasupra norilor şi cu viteză redusă începu să dea târcoale insulei. Cu mişcări stângace, Paulsen încercă să mănânce civilizat.

Nadea strânse vesela şi se aşeză alături, pregătită să

însemneze tot ce urma să povestească norvegianul.

Paulsen povesti cum s-a pregătit răscoala, cum a intrat în legătură cu rusul căruia toţi îi ziceau Raş: cum i-a dat lui Raş planul Oraşului Subteran şi cum, după rugămintea rusului, a făcut să se stingă lumina… Povesti tot ce ştia despre începutul răscoalei şi despre primele lor succese, până în momentul când Connolly făcuse să explodeze intrarea submarină…

Bănuind ceva ori vrând poate să-l păstreze în viaţă pe savantul de care aveau nevoie, fasciştii l-au luat pe Paulsen în orizontul administrativ încă de la începutul răscoalei şi acolo l-au încarcerat într-un fel de închisoare sau ascunzătoare.

Cât timp a stat închis acolo nu ştie. Îşi luase orice nădejde să mai iasă la lumina zilei. Când, iată că într-o zi o adiere de vânt rece pătrunse până la el. Pereţii închisorii se dovediră a nu fi chiar atât de nepătrunşi.

Profesorul găsi pe dibuite crăpătura pe unde venea aerul. Tot încercând să mişte pietrele, apăsă din întâmplare pe o ieşitură şi atunci un mare bloc de piatră începu să se învârteasc în jurul axului său, descoperind intrarea într-un coridor scund şi îngust. La început merse încet, apoi începu să alerge… Dădu de nişte trepte care urcau, apoi iar de un coridor şi, în sfârşit, ieşi într-o peşteră spaţioasă. Lumina soarelui îi însoţi ultimii paşi spre libertate.

Orbit, pe jumătate dezbrăcat, profesorul se pomeni pe gheaţa care acoperea insula. Moartea îl pândea. Paulsen însă se hotărî să lupte! Mai întâi trebuia să ia legătura cu răsculaţii şi să-i ajute. Doar el cunoştea ieşirea. Dar cum să pătrunzi în orizonturile inferioare?!

Profesorul Paulsen simţea cum îngheaţă. Foamea de asemenea îl sfârşea. Atunci coborî spre mare. Se simţea atât de mic, atât de singur şi părăsit în imensitatea cruntă şi de neînfrânt a naturii polare, încât nu se socotea în stare să întreprindă nimic. Aproape

inconştient, porni la întâmplare spre vest, abia târându-şi picioarele. Deodată zări o aşezare omenească. Profesorul începu să alerge spre această aşezare, dar totul era pustiu. Într-un cort mare găsi un arc şi săgeţi. Arma se păstrase destul de bine. Asta îi dădu lui Paulsen putere şi curaj. Se aşeză la pândă, printre gheţuri, şi în curând avu norocul să vâneze un ren. Atunci se trezi în el dorinţa de a trăi şi de a lupta. Din grămada de vechituri alese pieile cele mai bune, îşi făcu din aşchii de lemn un fel de nasturi şi astfel se îmbrăcă... Niciodată până atunci n-a avut prilejul nici măcar să vadă cum se jupoaie un animal. Dar nici primul om n-a ştiut la început! Tocmai când se apucă să facă această treabă, observă, deodată, o maşină neobişnuită. De unde să ştie în ea pot fi prieteni ruşi? A fugit şi s-a ascuns. Acum însă este fericit. E gata să conducă pe prietenii cei noi În Oraşul Subteran. Nu, nu va greşi drumul! Cu toate că atunci era într-o stare aproape inconştientă, îşi aminteşte totul: ieşirea din subterană se află într-o stâncă înaltă şi ascuţită, deasupra fiordului. O altă stâncă la fel nu există prin apropiere, aşa că nu se poate greşi. Şi nici nu e departe. Nu ştie cât timp a umblat, dar nu s-a putut depărta prea mult!

Lev desfundă o sticlă de vin bun şi umplu paharele.

– Pentru întâlnirea noastră fericită! spuse Lev ciocnind cu profesorul.

– Pentru reuşită, răspunse Paulsen şi bău paharul până la fund.

Lev trecu în cabina de comandă şi după o jumătate de minut se arătă pe ecran „degetul dracului”, care se inălţa mult deasupra fiordului.

ULTIMUL MIJLOC

Connolly strânse din dinţi, se apleca şi apucă grenada. Dar se grăbi să o arunce înainte de a se ridica, iar

grenada lovi cu zgomot muchia de sus a panoului de oţel. O clipă i se păru că grenada va trece totuşi dincolo, dar căzu înapoi şi înainte de a atinge pământul făcu explozie…

Însoţitorii lui Connolly se grăbiră să se lipească de perete. Erau însă prea mulţi: numai unii scăpară doar cu spaima; schijele grenadei răniră câţiva dintre ei, iar pe mitraliori îi omorî.

Connolly zăcea peste corpurile celor ucişi, şi stăpânindu-şi gemetele repeta într-una:

– Fiţi calmi… Fiţi calmi…

Explozia răsturnase mitraliera şi fărâmase felinarul ce mână. Dacă răsculaţilor le-ar fi venit în minte să ia cu asalt postul de pază, nimeni nu i-ar fi împiedicat să ocupe galeria. Dar lucru curios grenada exploda şi cu asta se termină totul. Numai beznă şi linişte…

Recăpătându-şi cunoştinţa şi simţind dureri, răniţii începură se vaiete.

Connolly continua să mormăie:

– Fiţi calmi… Fiţi calmi…

Lunganul Stumpf, omul de încredere al comandantului – care executa seminţele sângeroase ale şefului, nu pentru că era silit, ci din pură vocaţie – după ce se pipăi şi constată că nu-i rănit, socoti că e de datoria lui să potolească panica. Scoase din buzunar o lanternă electrică, lumină mulţimea înnebunită şi strigă:

– Dragul meu patron! Eşti rănit?

– Da, şi mi-e teamă că mortal! îi răspunse Connolly. Picioarele au început să-mi îngheţe, nu le mai simt de la genunchi în jos…

– Lasă şefule, te facem noi bine! N-ai grijă…

Stumpf alese câţiva oameni pentru apărarea poziţiei, altora le porunci să ridice morţii, iar pe cei uşor răniţi îi puse să-l transporte pe comandant. El susţinea targa şi căuta grijuliu să-l ferească pe patron de izbituri şi de zdruncinături.

Lugubra procesiune, la lumina lanternelor de buzunar, se apropia de zona centrală. Aici însă trebuiră să se oprească, deoarece galeria era barată de un panou blindat, din spatele căruia şeful de post îi soma, ameninţând că trage. Nicicând Stumpf, înjurându-l, îi spuse cine sunt, şeful de post nu se grăbi să-i lase să treacă.

– Nu pot, n-am dreptul... spunea el, desfăcându-şi mâinile într-un gest de regret, iar în ochii lui mici şi verzi juca un zâmbet batjocoritor. Şi ce dacă-l duceţi pe comandant? Poate să fie şi führerul! Am ordin să trag în oricine vine de acolo! Ne-am înţeles? Şi zi "mersi" că n-am tras până acum.

Schultz, un fost boxer, era rănit la mâna dreaptă. Dar pierzându-şi răbdarea, ţinti falca neobrăzatului şi adunându-şi ultimele puteri repezi pumnul sănătos în plin. Şeful de post căzu pe spate, iar Schultz se prăbuşi peste el. Ceilalţi se grăbiră să dea panoul la o parte şi procesiunea îşi continuă drumul.

Din pricina durerii sau a zgomotului, ori poate dintr-o zdruncinătură, Connolly îşi recapătă cunoştinţa. Cu greu privi în jur. Stumpf îşi dădu seama că starea comandantului nu-i de invidiat. Nările străvezii se strângeau în ritmul respiraţiei precipitate, iar ochii sticloşi priveau pierdut ca ochii de biban congelat.

Din spate se auziră împuşcături de pistoale automate. Connolly se trezi de-a binelea. Deodată ochii lui prinseră viaţă. Adunându-şi restul puterilor se ridică puţin şi şuieră printre dinţi:

– La sala de maşini!

Stumpf făcu semn cu pistolul automat, şi soldaţii care purtau targa cotiră spre sala de maşini.

Presimţind dezastrul, inginerul colonel Schmerzkopf încercă să-i oprească. Aţinându-le calea, în uşa sălii de maşini, căuta să-l convingă pe Stumpf;

– Mai bine duceţi-l la infirmerie, nu aici. Pierde sânge...

– Gura! zbieră deodată Connolly. Duceţi-mă înăuntru!
Stumpf îl îmbrânci fără jenă pe Schmerzkopf şi paznicii îl duseseră pe comandant în sala de maşini.
– Aici! arată Connolly poruncitor spre tabloul de distribuţie. Culcaţi-mă pe masă… Aşa! Puteţi pleca.
– Trimiteţi doctorul! porunci Schmerzkopf.
– N-am nevoie de niciun doctor! interveni tăios rănitul. Tu, prietene, i se adresa el lui Stumpf, dă-mi microfonul mai aproape ca să pot vorbi… Aşa… perfect… Fă-mi un pansament… să nu-mi pierd tot sângele înainte de a-mi îndeplini datoria. Acum totul e în ordine… Ultimul mijloc… Ascultă Karl, să nu-ţi fie frică! Am să-ţi dezvălui taina ieşirii secrete, şi asta numai ţie.
Connolly întinse mâna spre întrerupătorul roşu. Mâna mai putea să o mişte… înseamnă că totul e în ordine.
Stumpf începu să-i taie pantalonul plin de sânge. Rănile de pe picioarele comandantului erau înconjurate de pete negre – cheaguri de sânge.
– Nu-i nimic, nu-i nimic, încerca Stumpf să-l încurajeze. În curând veţi alerga ca un mânz…
Ciudat era sentimentul care lega inimile acestor doi ticăloşi. Connolly, încă de pe vremea când era Herr Oscar Kreitz, proprietarul unei fabrici de bere şi ofiţer SS, prinsese odată, în timp ce patrula pe una din străzile centrale ale Berlinului, un borfaş tânăr care prădase şi omorâse o familie întreagă. L-au prins tocmai în momentul când, după ce aruncase pe fereastră două legături din lucrurile furate, cobora pe o frânghie.
După dispoziţiile pe care le avea, Oscar Kreitz ar fi trebuit să-l împuşte pe loc. Dar în acel moment s-a trezit în Kreitz afecţiunea părintească: avea şi el un fiu, aproape de aceeaşi vârstă; pe acest fiu, guvernul social-democrat, cât era el de putred, îl trimisese într-un lagăr de concentrare, tot pentru o ispravă asemănătoare. Când fasciştii au venit la putere, Oscar Kreitz a cutreierat toate locurile unde ar fi putut să-l găsească pe fiul lui, dar nu i-

a dat de urmă.

De ce să-l omoare pe bietul băiat? Nu! Mai bine… şi Oscar Kreitz s-a hotărât să se ocupe el de soarta lui Karl Stumpf.

Şeful patrulei, ofiţerul SS, a înscenat o împuşcare, şi i-a dat drumul banditului, după ce acesta a făgăduit „pe cuvânt de onoare” că încă în aceeaşi noapte se va prezenta în faţa salvatorului său. Karl Stumpf s-a ţinut de cuvânt şi de atunci el nu s-au mai despărţit niciodată. Oscar Kreitz avea acum un paznic personal credincios şi un călău gratuit, iar Karl Stumpf – un "Ersatz" de părinte.

Şi iată ca acum (şi încă în ce împrejurări!) le era dat să se despartă… Connolly auzi cum Karl Stumpf îşi sufla nasul plângând în dosul tabloului de distribuţie, şi un val de bucurie trecu peste durerea aspră şi tulbure care-l cuprinsese: aşa dar există totuşi măcar o fiinţă în lume care îi plânge moartea…

Zgomotele de afară erau din ce în ce mai alarmante. Dar numai pentru Schmerzkopf, care, paralizat de spaimă, nici nu ştiu când lunecă sub masă. Connolly, în schimb, asculta liniştit larma iscată. Nu mai încăpea îndoiala că răsculaţii au pătruns în orizontul administrativ… Iată… încercuiesc sala de maşini. Perfect!

Prima mişcare: o învârtitură a întrerupătorului, şi uşa de oţel se zăvori automat gratie curentului electric.

A doua mişcare: microfonul. Connolly începu să vorbească şi cu fiecare cuvânt vocea lui răsuna mai puternic:

– Atenţiune! Vorbeşte comandantul Oraşului Subteran! Mâna mea se găseşte pe întrerupătorul roşu. Asta înseamnă că la cea mai mică mişcare a mea zbor în iad o dată cu voi! Viaţa mea nu mai valorează mult… nu mai am de trăit mai mult de o oră. Voi însă îmi veţi ţine de urât pe lumea cealaltă. Aşa că vă dau răgaz cincisprezece minute! Numai cincisprezece minute! Dacă în acest interval nu mi-i predaţi pe instigatori şi nu

depuneţi armele, vă aşteaptă moartea! Şi vă previn: încercarea de a pătrunde aici cu forţa nu va face decât să vă grăbească sfârşitul! Mâna mea se află pe întrerupătorul roşu!

Cilindrul de oţel al sălii maşinilor începu să răsune de lovituri grele.

– Vă previn pentru ultima oară: moartea vă aşteaptă! repetă Connolly.

Se făcu linişte. Numai oţelul continua să vibreze sonor. Sfârşit, plutind între viaţă şi moarte, Connolly mai încercă un nebănuit sentiment de plăcere, propriu animalului de pradă: ca şi înainte, el e stăpân pe viaţa atâtor mii de oameni!

Connolly îl chemă din ochi pe Stumpf. Acesta se apropie şi se aplecă să-l asculte.

– Sunt aici, vă ascult, Her Kreitz!

– Karl, ieşirea secretă e în galeria principală, la stânga puţului central, şi duce într-o peşteră din stânca „Degetul dracului”… Cum treci de rampă, e o sculpturi în perete: un atlet roman… În dosul sculpturii e o uşă… Apasă pe sfârcul stâng al pieptului… şi calcă-l pe piciorul stâng… uşa o să se deschidă… Nu mai pierde timpul, grăbeşte-te!… Şi caută să ajungi la ţărm. Acolo ai să găseşti avionul domnului Blackpig… Cred că a şi venit…

Connolly închise pentru o clipă ochii. Nările străvezii încetară să se mai strângă. Stumpf se uită la el şi şopti…

– A murit!

Comandantul însă trase deodată adânc aer în piept şi începu din nou să vorbească:

– … Spune-i „companionului” meu drag… că-mi pare rău că nu facem drumul ăsta împreună… Nu, nu-i spune… glumesc. Şi-acum, prietene, fugi cât mai repede din Oraşul Subteran. Ieşi prin uşiţa numărul şapte şi rupe-ţi hainele de pe tine, mânjeşte-te cu păcură, ca răsculaţii să te ia drept unul de-ai lor… Adio, Karl!

Şi-i strânse mâna discipolului său.

PLECAREA DIN ORAŞUL SUBTERAN

Printr-un colosal efort şi ajutat de comandanţii grupelor, Raş izbuti să restabilească liniştea. El îşi dădu seama că vorbele auzite la megafon nu sunt o simplă ameninţare. Peste cincisprezece minute Oraşul Subteran va sări în aer sau se va prăbuşi în infern. În acest sfert de oră trebuia neapărat găsită o soluţie. Încercarea de a pune stăpânire pe sala maşinilor n-ar face decât să grăbească deznodământul. După spusele paznicilor luaţi prizonieri, comandantul Oraşului Subteran e grav rânit. Deci nimic nu i-ai veni mai uşor afurisitului, în momentul când îşi va da seama că trebuie să moară, decât să apese pe întrerupător!…

Connolly îşi pierduse pentru o clipă cunoştinţa, dar acum se simţea mai bine. Pansamentul făcut de Stumpf îi oprise hemoragia.

Dar cino scânceşte oare aşa de sâcâitor acolo sub masă? A, bătrânul Schmerzkopf!

– Ei, bătrâne, ce zici? Ne-a sosit ceasul din urma? Dar cel puţin mergem cu mare alai… Cred că nici führerul n-a avut atâta pompa!… Ce-i cu tine, Schmerzkopf? Stai în genunchi, stimate inginer-colonel? Undei Karl?

Schmerzkopf se ridica şi începu să bâiguie:

– Nu ştiu. A plecat. Doar dumneata i-ai spus de gangul subteran. O fi scăpat. Eu am vrut să fug după el, dar, când să ies, era să pună mâna pe mine. Abia am avut timp să închid uşa secretă. Sunt mulţi… Au înconjurat sala de maşini… şi caută firele electrice…

Connolly începu să râdă, iar râsul lui semăna cu scrâşnetul ascuţit al unei pile.

– Idioţii! Dispozitiv cu fire?! Să le caute mult şi bine! Şi dumneata, Herr Schmerzkopf… ţi-aduci aminte când ai venit?… Cât eşti de inginer şi tot te-ai mirat cum primim aici curentul… fără fire. Ha-ha… Connolly duse mâna cu

ceasul la ochi. Da, mai au nouă minute şi jumătate.

Cu un gest îi făcu semn lui Schmerzkopf să se dea la o parte şi începu din nou să vorbească în microfon:

– Ei, voi, creaturi infecte! Mai aveţi nouă minute şi jumătate. Gândiţi-vă bine ce faceţi. Altfel nimic pe lume nu vă scapă de moarte. Am să vă număr minutele! Aşa că… Nouă minute!

Se aştepta să audă urlete, dar dincolo de pereţii sălii de maşini stăruia o linişte neobişnuită.

– … Opt minute! anunţă Connolly. Ţin mâna pe întrerupător.

Cineva bătu încet în uşa. De afară se auzi o voce plină de demnitate:

– Vă vorbeşte comandantul răsculaţilor, rusul pe care dumneavoastră l-aţi însemnat cu numărul patru mii trei sute şaizecişinouă. Vă propun să vă predaţi.

– Ce face?! Eu să mă predau? începu să râdă Connolly. Las’că vă arăt eu vouă… Şapte minute…

Se aştepta la un răspuns indignat, la o nouă încercare de a forţa uşile sălii de maşini, dar afară era linişte.

– Vă implor! începu să strige Schmerzkopf, tremurând ca varga. Vă implor, începeţi tratativele.

Connolly părea că nici nu l-a auzit. Cu mâna pe întrerupător şi cu privirea sticloasă aţintită asupra ceasului cronometru, urmărea drumul circular al secundarului.

– … Şase minute…

– Dar asta-i nebunie! Schmerzkopf se foia îngrozit. S-ar fi năpustit asupra comandantului, dar nu îndrăznea. E o nebunie! Nu vreau să mor! Vreau să trăiesc!… Să trăiesc!!

– Ba ai să mori! Ai să crăpi şi tu o dată cu mine şi cu toţi nespălaţii ăştia! îi zvîrli Connolly cu răutate în faţă. Ai să mori şi n-o să mai rămână nimic din tine… Nimic, auzi tu? Nici numele n-o să ţi se mai pomenească… Cinci minute…

Dincolo de perele domnea aceeaşi linişte. Connolly anunţă patru minute… trei… două… un minut…

Apăsă pe întrerupătorul roşu.

Şi din clipa aceea, Oraşul Subteran încetă să mai existe.

…Răsculaţi se îndepărtaseră îndeajuns de "Degetul dracului", când de sub pământ se auzi bubuitul surd al exploziei.

Evacuarea din subterană a început din momentul când megafoanele anunţau peste tot: „nouă minute”. Uimitor cât de organizat părăseau oamenii închisoarea lor subterană! Ani de-a rândul încercaseră călăii să le extirpe orice sentiment de demnitate omenească, silindu-i să-şi uite şi numele, şi iată că, în acel moment hotărâtor, întemniţaţii se comportară ca nişte adevăraţi oameni; îşi cedau rândul unii altora, şi fiecare considera o onoare să i ducă pe răniţi… Nici pe paznicii din Oraşul Subteran sortit pieirii n-au uitat să-i scoată.

Ocnaşii de până mai adineauri ştiau că-i datorează ofiţerului sovietic şi libertatea, şi viaţa. El le-a păstrat trează ultima licărire de cuget. În ultimul moment, când nimeni nu mai spera să scape, Raş cu o singură împuşcătură a hotărât soarta prizonierilor: Stumpf s-a prăbuşit la picioarele statuii sculptate în beton, în faţa uşii abia deschise. Mii de oameni au trecut prin faţa lui spre libertate, spre soare, spre viaţă.

În sfârşit se prăbuşi şi "Degetul dracului" în prăpastia fără fund deschisă în locul cupolei de gheaţă. Oraşul Subteran – ultima rămăşiţa a "celui de-al treilea Reich" – intrase în neant.

Soarele! Oamenii râdeau şi plângeau întinzându-şi mâinile spre el. Dar acest soare abia dădea o fărâmă de căldură, iar gheaţa ardea picioarele lor, aproape desculţe.

Prizonierii nu-şi dădeau încă seama cât de desperată continua să fie situaţia lor

Raş mergea tăcut. Înţelegea că, dacă nu vor căpăta ajutor, îi aştepta moartea în acest pustiu de gheaţă.

Deodată Raş văzu – ori i s-o fi părut? – că din soare se desprinse un strop de lumină, care porni să coboare vertiginos spre pământ, spre ei. Nu, nu se înşelase. Stropul de soare se făcea tot mai mare, se apropia, şi deodată se putu distinge conturul unei macini miraculoase. Iar deasupra ei… fâlfâia drapelul roşu.

Întinsurile de gheaţă, care niciodată până atunci nu văzuseră o mulţime atât de mare de oameni, răsunară de aclamaţii puternice şi strigăte de bucurie, înălţate din mii de piepturi în zeci de limbi diferite:

– Trăiască U.R.S.S!

– Ura! Trăiască sovietele!

Răsculaţii îl luară pe comandantul lor pe umeri şi porniră în întâmpinarea maşinii.

Era un aparat de zbor de o construcţie necunoscută. Soarele îl învăluia cu o strălucire aurie…

Maşina cobori lin pe gheaţă şi se apropie. Miile de oameni jerpeliţi, bărboşi şi pletoşi – care ar fi putut inspira teama dacă în ochi nu le-ar îi licărit atâta bucurie – o înconjurară din toate părţile.

Cel dintâi coborî din maşină un tânăr voinic, cu pielea feţei neagră. Raş nu-l recunoscu decât în clipa când Harry alergă spre el şi-l strînse la piept.

În urma lui Harry, în uşa "Svietoliotului" ieşi un om mărunt şi palid, îmbrăcat într-un combinezon de blană. Era Paulsen, înainte de a cobori, el se uită lung spre locul unde până nu de mult se înălţa o stâncă singuratică. Acum acolo nu mai era decât o prăpastie. El clătină din cap şi spuse:

– S-a sfârşit cu Oraşul Subteran… S-a sfârşit…

Văzându-l pe Raş, Paulsen se apropie de el, liniştit, de parcă s-ar îi despărţit acum o oră.

– Bună ziua, tovarăşe!

– Bună ziua, profesore! Sunt fericit că vă văd…

Credeam că… v-au ucis.

– M-au salvat concetăţenii dumitale… Ce fericit eşti! Ai o asemenea patrie, cu astfel de oameni! Iar eu… Nu ştiu ce mă aşteaptă acasă, nu ştiu…

Raş însă nu-l mai auzea. Privea spre cei care se apropiau de el, în urma lui Paulsen, şi îşi duse mâna la inimă. Totul începu să se învârtească în faţa ochilor. Se clătină şi simţi că mâinile puternice ale cuiva îl sprijină.

– Lev… Ustin… abia şoptiră buzele lui lipsite de sânge. Voi?… Voi sunteţi

Avu impresia că a trecut foarte mult timp până ajunse la el strigătul plin de emoţie şi de fericire:

– Tată!

"CIVILIZAŢIA DIN VEST"

Abia aţipise generalul Grobz, comandantul bazelor arctice ale forţelor armate ale Moniei, când aghiotantul lui intră şi-l trezi din somn. Generalul era chemat la staţia de radio. Luându-şi o blană peste pijama, generalul se îndreptă spre centrala transmisiunilor, unde radiotelegrafistul îl aştepta cu nerăbdare. Generalul era prost dispus şi mahmur, După cheful de aseară, îl durea groaznic capul.

– Ce s-a întâmplat? întrebă el morocănos.

– Domnule general, sunteţi chemat de şeful expediţiei sovietice…

– Care expediţie sovietică? nu înţelese Grobz. Care şef?

– Probabil acelaşi care ne-a anunţat despre cei nouăsprezece cetăţeni ai noştri, Solnţev, mi se pare…

– Şi trebuie să mă deranjaţi din somn pentru asta? Solnţev, Solnţev… Hm… generalul îşi frecă fruntea, dar nu-şi aminti nimic. Bine, transmite-i că generalul Grobz este la aparat.

– Am înţeles, domnule general… Da, Solnţev îl cheamă. Iată răspunsul lui:"La aparat şeful expediţiei sovietice,

candidatul în ştiinţe tehnice, Solnţev”.

– Hm, mormăi generalul dându-şi atent jos, cu degetul mic, scrumul de pe ţigară. Şi ce vrea?

– Comunică următoarele: „Acum un ceas s-au eliberat din Oraşul Subteran 8.316 prizonieri de război. Intre ei se găsesc 714 soldaţi şi 62 de ofiţeri din armata dumneavoastră. Oraşul Subteran a fost aruncat în aer de către comandantul ocnei... Oamenii sunt goi, desculţi şi stau pe gheaţă. Dimineaţa vor sosi ajutoare din U.R.S.S. Rog să trimiteţi avioane să-i ia pe concetăţenii dumneavoastră şi, dacă aveţi posibilitatea, trimiteţi haine calde, medicamente şi provizii”.

– Cu-um? începu să strige generalul. Oraşul Subteran a fost aruncat în aer? De către comandant?! Cum a îndrăznit porcul ăla de neamţ... Nu, nu, răspunse el mutei întrebări a radiotelegrafistului. Cum o să le transmiţi asta! Comunică acestui Solnţev: "Comandamentul forţelor armate moniene din Arctica nu ştie nimic despre Oraşul Subteran. Comandamentul roagă să-i comunicaţi de către cine, când, cu ce număr şi cu a cui semnătură vi s-a eliberat permisul de zbor şi de aterizare în acest sector al Arcticei şi exprimă sincere regrete că până în prezent nu a primit încă vizita expediţiei sovietice. Rugăm de asemenea să precizaţi despre ce fel de prizonieri de război este vorba"... Ai transmis?

– Da, am transmis...

Răspunsul suna astfel: „Aduc la cunoştinţă generalului Grobz că mă aflu pe o insulă descoperită de un navigator rus şi neînsemnată încă pe nicio hartă. Zborul l-am întreprins cu permisiunea guvernului ţării căreia îi aparţine acest sector al Arcticei. Consider ca o plăcută obligaţie să prezint curând personal omagiile mele domnului general Grobz".

– Obraznicul! Nu, nu, nu-i transmite asta. Comunică: "Dacă dumneavoastră afirmaţi că dimineaţa vor sosi

ajutoare din U.R.S.S., înseamnă că aşa-zişii prizonieri de război au fost eliberaţi mai demult, altfel ajutoarele n-ar fi putut să sosească atât de repede. De ce atunci abia astăzi mi-aduceţi la cunoştinţă cele petrecute?"... Ce a răspuns?

– Răspunde că prizonierii nu au fost eliberaţi, ci s-au eliberat singuri acum o oră.

– Pe cine crede el că duce?! Transmite: „Generalul nu crede în minuni”. Aşa!Şi adaugă: „Peste trei ore va sosi la faţa locului un reprezentant al comandamentului”.

Generalul părăsi cabina şi mai prost dispus. Ruşii au aflat deci despre existenţa insulei lui Robinson Polar. Iar Oraşul Subteran nu mai există... Hm! Pentru o asemenea treabă, generalul Grobz nu va fi mângâiat...

Ajuns în odaia lui, îşi dădu seama că făcuse o greşeală şi se repezi la telefon.

– Alo! Cabina de radio!... Radiotelegrafistul de serviciu! ... Am uitat să întrebăm coordonatele... Altfel, dacă cumva... Ţine minte, oricine întreabă, transmite: noi nu cunoaştem nimic despre această insulă.

Afurisit serviciu! Dracu l-a pus să accepte acest post în Arctica?! Acum adio carieră...

În sfârşit, radiotelegrafistul comunică unde se află ruşii. Generalul dădu ordin să plece acolo un avion cu reacţie, şi se culcă din nou.

...Eliberaţii, printre care şi cetăţenii „marii ţări a civilizaţiei moniene”, ca să se mai încălzească, în aşteptarea avioanelor, cântau şi dansau... Erau flămânzi, mulţi dintre ei abia se ţineau pe picioare. Toţi însă erau îmbătaţi de bucuria libertăţii şi de fericirea întoarcerii în patrie

Din depărtare se auzi un vuiet abia perceptibil. În curând vuietul crescu şi iată că la orizont străluci un punct argintiu. Două dâre de ceaţă albă rămâneau în urma avionului care se apropia. Câteva minute mai târziu, acesta ateriza pe gheaţa marină şi cârmi spre

mal. Prizonierii, îmbrăcaţi în zdrenţe, alergară spre avion. Mai mulţi soldaţi coborâră, încă, şi se aliniară cu armele în mâini.

– Staţi! strigă un ofiţer înalt şi uscăţiv.

Eliberaţii se opriră nedumeriţi – nimeni nu îndrăznea să se apropie.

În loc de salut, cinci soldaţi bine hrăniţi îndreptau armele spre ei. Nu le-ar fi fost greu să-i nimicească. Dar erau soldaţi monieni, cum fuseseră şi ei odată…

În sfârşit, ofiţerul uscăţiv comandă:

– Să rămână aici numai cetăţenii Moniei! Ceilalţi, daţi-vă mai înapoi. Aşa. Acum voi… Cei care împărtăşesc programul comunist, să treacă la dreapta! Cine nu împărtăşeşte acest program să rămână pe loc…

Oamenii descurajaţi nu făcură nicio mişcare. Îl priveau în tăcere pe concetăţenii lor. Dar iată că cineva strigă:

– Vrem acasă! Duceţi-ne la familiile noastre! Avem nevoie de odihnă! Ne trebuie case, haine şi mâncare. De program vom vorbi acasă!

– Aşa e! strigară şi ceilalţi. Duceţi ne acasă! Am suferit destul!

– M-am lămurit, răspunse cu răutate ofiţerul. Am să-l raportez generalului.

El făcu un semn, şi soldaţii, dându-se înapoi fără să lase jos automatele, intrară în cabină. Avionul îşi luă zborul şi curând dispăru la orizont…

Generalul se tot zvârcolea în pat aprinzându-şi mereu ţigara ce se stingea şi blestemându-şi soarta. Patru lovituri prelungi ale ceasului mare de perete îi amintiră că ar fi timpul ca avionul să se întoarcă.

Generalul ridică receptorul:

– A sosit maiorul Benkin?

– Chiar în acest moment, domnule general!

– Transmiteţi-l că-l aştept.

Curând, maiorul, lung şi deşirat ca o prăjină, intră în birou.

Generalul îi arătă un fotoliu şi-i întinse cutia cu ţigări. Fumul aromat al foilor cultivate de robii unei colonii moniene urcă spre tavanul confortabilului cottage monian, instalat pe gheţurile Arcticei

– Ei, ce-ai văzut?

– Mai nimic, domnule general! După cum ştiţi, ruşilor nu le place să arate…

– Am înţeles… Dar Oraşul Subteran?

– Se pare că nu mai există.

– Amănunte!

– O! Parcă m-au lăsat să m-apropii!… Nici n-am aterizat bine, şi s-au şi repezit spre noi o mulţime de zdrenţăroşi. Au blocat avionul, încât n-am putut să fac nicio mişcare! A trebuit sa recurg la autoritatea armelor ca să-i ţin la distanţa…

– Cum păreau… aşa, ca oameni?

– Ziceau că-s cetăţeni ai Moniei. Dar sunt mai suspecţi decât aceia care umblă în timpul crizei cu familiile lor pe drumuri…

– Ai stat de vorbă cu ei?

– Am încercat… Dar parcă poţi să te înţelegi cu turma?

– Just, rosti generalul cu un aer de profundă gândire. Cu mulţimile nu poţi vorbi decât numai într-un singur fel…

– După părerea mea, continuă maiorul, chiar dacă ăştia au fost vreodată monieni, azi sunt departe de imaginea pe care ne-o facem despre tipul unui cetăţean adevărat. Sunt nişte sălbatici care zbiară cât îi ţine gura.

– Şi ce zbierau? întrebă curios generalul.

– Vrem acasă! Duceţi-ne la familiile noastre! Mâncare! Adăpost!

– Ai procedat foarte bine, domnule maior! Îţi mulţumesc. Du-te şi te odihneşte… Dar spune-mi. Te rog, pe Solnţev ăla l-ai văzut?

– Nu, n-am avut ocazia.

– Perfect. Nu te mai reţin.

Maiorul se duse să se culce, dar generalul nu mai închise ochii toată noaptea. Îl chemă pe aghiotant şi începu să dicteze un raport secret la Iverton.

„... Completare la raportul nr. 027, cu privire la apariţia în regiunea bazelor noastre a unor maşini zburătoare de naţionalitate necunoscută, care posedă proprietatea de a deveni invizibile, raportez: apartenenţa naţională a maşinilor a fost stabilită. Ele aparţin U.R.S.S. În ce priveşte situaţia din mine, raportez că, în urma răscoalei persoanelor strămutate ce se aflau acolo, lucrările au fost întrerupte, iar minele aruncate în aer şi inundate. N-am putut încă stabili cauzele răscoalei. Lucrătorii sunt agitaţi. Un oarecare Solnţev, care se dă drept şef al unei expediţii ştiinţifice sovietice, ne roagă în mod insistent să preluăm un număr de vreo opt sute de strămutaţi, care ar fi, chipurile, cetăţeni ai ţării noastre. Afirmaţia s-a dovedit extrem de îndoielnică. Nu e confirmată de niciun fel de documente şi se bazează numai pe declaraţiile verbale ale strămutaţilor. Purtarea mai sus menţionatelor persoane strămutate dovedeşte că au fost influenţaţi de propaganda bolşevicilor ruşi. Consider că admiterea unor asemenea elemente în ţara noastră este indezirabilă. Rog trimiteţi instrucţiuni imediate. General Grobz”.

În jurul orei cinci dimineaţa, acest raport – bineînţeles cifrat – a fost predat staţiei de radio.

Generalul socotea că va primi răspunsul cam pe la ora douăsprezece, dar răspunsul – tot cifrat – îi primi în mai puţin de o oră.

„Situaţia complicată. Cetăţenii Moniei trebuie neapărat aduşi din Arctica, pentru a nu da un atu în plus partidelor opoziţiei. Organizaţi transportul secret al monienilor – cu piloţi verificaţi – în Cardia, oraşul Clyde. Guvernul Cardiei va păstra taina. Contăm pe operativitatea dumneavoastră. De executare rugăm să raportaţi în jurul orei şaptesprezece”.

Pe general îl treceau sloiuri de gheaţa pe spinare. Mult

timp a dat nedumerit din umeri, apoi îşi prepară o porţie dubla din coctailul lui preferat, bău şi apoi se îndreptă spre staţia de radio.

Când Solnţev răspunse la apel, generalul porunci să i se transmită că acceptă să preia persoanele care pretind ca sunt supuşi monieni şi că primele avioane pentru preluarea lor vor sosi peste două ore. Solnţev preciză că această chestiune nu-l priveşte, fiind o persoană străină care, după ce a dat întâmplător ajutor celor eliberaţi, a anunţat şi baza moniană despre situaţia acestora. Acum însă, după cum i se pare, chiar eliberaţi monieni ar renunţa la serviciile administraţiei militare moniene, întrucât prima lor întâlnire i-a jignit foarte mult... în orice caz, s-au şi adresat prin radio organizaţiilor sociale mondiale şi aşteaptă ajutor din partea acestora..

Bereta de pe capul generalului se săltă. Scandal în lumea întreagă!... Sfârşitul inevitabil al carierei lui strălucite! Desigur că va fi complet înlăturat, şi pe bună dreptate. Cine-i prost să ţină în casă un cotoi care nu mai prinde şoareci?

În drum spre casă, generalul se gândi că încă nu-i totul pierdut: în această afacere el are doar un aliat foarte puternic – "Societatea pentru explorări îndepărtate". Aceasta este interesată să împiedice publicitatea şi scandalul... Şi „Explorările îndepărtate” sunt o forţă!

Iată de ce, în zarva acelei dimineţi, bătrânul şi înţeleptul marabu, Charlie Hustings, fu deranjat atât de devreme de secretarul lui. După ce mult timp nu se lăsă trezit, apărându-se cu scufia lui de puf, în cele din urmă se ridică în capul oaselor şi începu să strige:

– Ei, drăcia dracului! Ce? Cum? Unde arde?

– Nu arde nicăieri! Avem însă veşti importante din Arctica, îl lămuri secretarul.

– Zău? Te pomeneşti că l-au găsit pe Johnny?

– Mai rău ’

– Ce înseamnă mai rău? Cine ţi-a spus că eu nu doresc

să se întoarcă Johnny?

Fără să-i mai spună nimic, secretarul îi întinse telegrama generalului.

– Iarăşi diavolii ăştia roşii, exclami furios Charlie. Pregătiţi avionul!

Dar, stăpânindu-se repede, îi spuse secretarului:

– Cheamă reporterii! Să le dăm şi lor un ciolan de ros.

Cincisprezece minute mai târziu, în biroul lui Hustings avu loc o importantă conferinţă de presă, iar după douăzecişinouă de minute, pe mesele şefilor secţiilor de informaţie ale tuturor celor mai mari ziare moniene se aflau scrise, gata să meargă la tipar, articole despre uneltirile ruşilor din Arctica.

DIN TOATE PĂRŢILE SOSESC AVIOANE

Câtva timp tatăl şi fiul se priviră în tăcere. Lev ţinea în mână palma bătătorită a tatălui său, iar în amintirea lui se trezea o senzaţie de căldură şi tandreţe, la fel de proaspătă ca în timpul copilăriei. Niciunul, nici celălalt nu simţeau nevoie şi nici nu doreau sa vorbească. Fericirea lor era deplină şi fără cuvinte. Oare există cuvinte care să exprime ceea ce simţeau aceşti oameni? Tatăl îşi regăsea patria, îşi regăsea fiul şi libertatea; fiul şi-l recăpăta pe iubitul şi iubitorul său tată, omul cel mai drag şi mai apropiat, prietenul cel mai cinstit şi mai devotat.

Ceilalţi îi lăsară singuri în cabina „Svietoliotului”. Amândoi şedeau, ţinându-se de mână, şi se priveau în ochi. În sfârşit, tatăl se ridică.

– Cum te-ai comportat în război?

Leonid Ivanovici ştia prea bine că fiul său nu putea să se comporte rău în război, dar voia să audă din gura lui acest lucru.

Fără să spuie un cuvânt, Lev îşi descheie la piept combinezonul de blană. Dedesubt străluceau decoraţiile

căpătate.

Leonid Ivanovici dădu mulţumit din cap şi zimbi plin de mândrie.

– Cu ce te ocupi?

Lev îşi plimbă privirea în jurul cabinei „Svietoliotului”.

– Văd, maşina asta nu pare să fie ceva de rând…

– Da, până în prezent e cel mai perfecţionat mijloc de transport.

Lev începu să-i explice multiplele calităţi ale"Svietoliotului".

Leonid Ivanovici îl ascultă cu mult interes şi la urmă îi strânse mâna:

– Îţi mulţumesc.

– Ţie îţi mulţumesc, tată, îi răspunse mişcat Lev. Toate succesele mele partidului şi ţie vi le datoresc.

Din nou tăcură copleşiţi de amintiri.

Deodată Lev spuse:

– Aici vor avea loc evenimente… am putea spune de importanţă mondială, iar tu eşti în halul ăsta! Vino aici, mai aproape, lângă fereastră. Ne vom ocupa îndată de toaleta ta.

Lev scoase un brici.

…Mai târziu, când Nadea intră în cabină rămase surprinsă: găsi înăuntru un străin. Iar omul acela înalt şi slab, cu faţa energică şi obosită, îi întindea mâinile. Nadea îşi dădu imediat seama că n-are cine să fie decât Leonid Ivanovici! Numai că se bărbierise şi îşi schimbase hainele.

– Nu te mai cunoşteam, Leonid Ivanovici! Nadea îi strânse mâna şi deodată îl îmbrăţişă cu drag pe socrul ei.

– Afară se auzea zarvă mare. Nadea îşi aduse aminte venise după o treabă.

– Liova, am început să mutăm oamenii pe malul de nisip. Acolo cel puţin creşte muşchiul şi n-o să le îngheţe picioarele aşa tare… Am găsit buşteni aduşi de curenţi. Acum aprindem şi focuri…

– Cum se descurcă noul comandant? întrebă Lev.

– A, Harry e un băiat straşnic! Ştii ce i-a dat prin minte? Nu ştiu dacă ai să fii de acord… A poruncit să li se ia paznicilor încălţămintea şi să fie distribuită celor cu picioarele degerate…

– De fapt, măsura ar fi destul de justă, ridică Lev din umeri cu îndoială, dar… să spun drept, nici eu nu mai ştiu ce-i just sau nu în asemenea condiţii… Spune-i lui Harry să sape câteva bordeie… să-i pună pe paznici la treaba… şi să le încălzească bine - cu pietre înroşite pe foc… înţelegi Nadea? Iar în bordeie să-i plaseze pe cei debili şi pe răniţi. Apropo, cum merge munca sanitară?

– Profesorul Paulsen face tot ce poate. A organizat o echipă sanitară, dă asistenţă în cazurile grave… Dar nu are medicamente, nici alimente şi nici îmbrăcăminte caldă…

– Să nu-şi piardă curajul, zise Lev. În curând va avea de toate.

Solnţev ridică maşina în aer, ca să se mute mai aproape de noua tabără.

N-apucă "Svietoliot II" să aterizeze, că şi apăru din nori „Svietoliot III”, care ateriză alături. Lev şi inginerul Fiodorov ieşiră aproape în acelaşi timp din cabinele lor şi se repeziră unul spre celălalt. Fiodorov salută cu mâna la cascheta de blană şi începu să raporteze:

– Tovarăşe şef al expediţiei! Am adus cât am putut lua în maşină medicamente, îmbrăcăminte caldă, concentrate alimentare şi tutun. O dată cu mine au sosit un medic şi cinci infirmiere.

Începu înregistrarea prealabilă a eliberaţilor. Printre ei se aflau şi câţiva marinau de pe vaporul australian „Stiven Pike”, scufundat pirateşte de "Mainsail". Aceştia povestiră că, în camera lor, erau şi alţii, mai mult de o sută, de pe alte vase, dar, refuzând să muncească, au fost duşi de acolo şi nu mai ştiu nimic despre ei.

Leonid Solnţev conduse oamenii la strânsul buştenilor.

Toţi simţiră deodată dorinţa să muncească. Prizonierii de până mai adineauri, puşi la muncă grea, silnică, atâţia ani în ocna subterană, simţeau acum o adâncă satisfacţie să muncească liber pentru ei, pentru tovarăşii lor neajutoraţi, îşi disputau fiecare topor, fiecare târnăcop. Buştenii enormi acoperiţi de gheaţă, aduşi aici de curenţii mării poate de sute de ani, se transformară curând în ţăndări. Pe mal fură aprinse focuri…

Câteva ore mai târziu, cerul se umplu de un vuiet grozav. Deasupra mulţimii, în grupuri de câte patru, roiau zeci de avioane cu stele roşii pe aripi. Eliberaţii ridicară braţele către ele, ţopăind de bucurie. Din tumultul aclamaţilor se desprindeau glasuri de mulţumire:

– Trăiască Ţara sovietelor! Slavă Rusiei!

Părea că şi gheaţa seculară, şi stâncile sobre iau parte la acest spontan imn de slavă şi recunoştinţă, înălţat din mii de piepturi.

Lev Solnţev şi Fiodorov intrară în legătură prin radio cu comandaniul flotilei şi începură să cureţe cu ajutorul celor două „Svietolioturi” un aerodrom. Piloţii avioanelor care se roteau deasupra lagărului, aşteptând semnalul de aterizare, priveau cum două baloane pe schiuri alergau în toate direcţiile pe gheaţa marină. Grupuri de oameni pletoşi dădeau voioşi înlături blocurile de gheaţă tăiate de aparatele celor două "Svietolioturi".

Un sfert de oră mai târziu, spre mirarea şi bucuria colonelului comandant al flotilei aeriene, aerodromul era gata, şi patruzeci de avioane de transport aterizând în apropierea coastei.

Eliberaţii se repeziră la avioane. Piloţii fura purtaţi pe braţe şi săltaţi în aer, iar acest lucru ar mai fi durat mult timp dacă un nou eveniment n-ar fi atras atenţia generală: un al patruzecişiunulea avion bimotor apăru din nori. Pe aripile lui se distingeau semnele distinctive ale aviaţiei moniene. Mulţimea îl înconjură înainte de a fi avut timp să se oprească pe gheaţă.

Din avion coborâră doi oameni foarte bine şi călduros îmbrăcaţi. Ei rămaseră pe loc, aşteptând probabil să fie salutaţi şi întrebaţi. Eliberaţii, însă, le aruncau priviri bănuitoare.

Harry tocmai se apropia.

– Alo, băiete, i se adresa unul din noii sosiţi. Dumneata, pe cât se pare, eşti monian… Cum te simţi pe-aici, printre gheţuri?

– Mă simt foarte bine, le răspunse Harry pe acelaşi ton. Ce veşti ne aduceţi?

– Noi suntem reprezentanţii organizaţiilor sociale moniene. Am fost încunoştinţaţi despre nenorocirea voastră şi… iată-ne. După cum vedeţi, organizaţiile noastre sociale, pătrunse de spirit democratic, nu s-au lăsat prea mult aşteptate. Vreau să stau de vorbă cu monienii. Sunt preşedintele „Societăţii pentru ajutorarea în timp de pace a veteranilor de război”.

– Poftiţi, îi arătă Harrv spre tabără. Sunteţi cam de mult aşteptaţi.

– Prieteni şi fraţi! se adresă patetic către mulţime Charlie Hustings. Printre voi se găsesc cetăţeni de-ai noştri. Lor mă adresez în primul rând, aducându-le un salut din partea democraţiei noastre. Permiteţi-mi să vă salut şi pe dumneavoastră, dragi prieteni din alte ţări, şi să vă felicit cu prilejul eliberării din captivitate. Marea putere din est ne-a luat-o înainte şi de data asta dându-vă primele ajutoare. Niciodată nu ne-ar îi trecut prin minte că aici, între gheţurile veşnice ale Arcticei, se chinuiesc concetăţeni şi prieteni de-ai noştri. Numai oamenii Uniunii Sovietice, care sunt capabili, cum se zice, să vadă şi prin pământ, au putut să descopere locul ocnei voastre. Dar fără să vrei se naşte întrebarea: de ce oare au făcut această descoperire atât de târziu – atâţia ani după război? Cine avea interes să facă această descoperire?… De altfel, să nu punem astăzi întrebări de prisos. Îi rugăm pe ruşi să primească mulţumirile noastre

moniene…

Cu aceste cuvinte, Hustings îşi scoase căciula şi o flutură în direcţia „Svietolioturilor”.

– O face pe deşteptul, zise Râbnikov. Cam miroase a provocare.

Împreună cu Irinin, el îşi croia drum ca să se apropie de orator. Observându-i, Hustings adăugă:

– Iată-i pe mărinimoşii cetăţeni ruşi! Noi vă mulţumim, vouă viteji nobili, în numele civilizaţiei!

– Mulţumim pentru acest salut, îi răspunse Râbnikov. Eu nu sunt împuternicit să vorbesc în numele comandantului expediţiei şi cu atât mai puţin în numele guvernului sovietic. Dar pentru că aţi pus totuşi câteva întrebări, cum le-aţi spus, de prisos, am să vă răspund că oamenii sovietici îşi îndeplinesc întotdeauna datoria… Noi ne aflam în Arctica cu un scop ştiinţific – încercăm o maşină de tip nou – şi din întâmplare am întîlnit aici mii de oameni într-o situaţie desperata. După cum am aflat, tocmai scăpaseră de sub pământ, goi şi desculţi. Cu siguranţă că ar fi îngheţat cu toţii pe această insulă necunoscută. Cum era să nu-i ajutăm?

Râbnikov căuta să exprime toate astea în limba engleză, dar ieşi un discurs atât de greu de înţeles, încât a fost nevoie ca Irinin să-l mai repete o dată.

Cu un gest teatral, Charlie Hustings duse mâna la inimă.

– Mulţumirile noastre cele mai mari şi un salut până la pământ, după obiceiul rusesc.

– Lăsaţi, nu merită, bombăni Râbnikov. Noi nu ne-am făcut decât datoria. Ce mai atâtea discuţii!

Între timp, monienii îi înconjurară pe cei doi "activişti sociali", formând un zid de oameni. În faţă ieşi un om de statură uriaşă, parcă cioplit din piatră. Îl privi pe Hustings un timp printre gene şi-i spuse:

– Parcă ne-am mai întâlnit noi cândva.

Charlie se bucură.

– Se prea poate, bătrâne. Monienii adevăraţi sunt un popor călător. În comparaţie cu universul, globul pământesc nu-i chiar atât de mare, iar Monia, din păcate, ocupă încă numai o parte foarte mică din acest glob. Este foarte posibil să ne fi întâlnit pe undeva.

– Nu, nu, nu pe undeva, continuă uriaşul, ci chiar la Iverton. Nu eşti dumneata Charlie Hustings?

– Exact, eu în persoană.

– Păi vezi! urmă uriaşul. Cu mulţi ani în urmă nu erai dumneata responsabil al sindicatelor la şantierele noastre navale?

– Am fost, cum să nu! E mult de-atunci… răspunse Charlie, dându-şi visător ochii peste cap. Ce plăcere să-ţi aminteşti de tinereţe!

– Urâtă a fost tinereţea dumitale! Murdară! îi tăie vorba uriaşul. Nu dumneata ai fost acela care, în douăzeci şi nouă, i-ai ajutat pe patroni să-i dea gata pe cei două mii de tovarăşi ai noştri? Iar când noi am declarat grevă, nu tot dumneata ne-ai vândut?… De-ai fi încăput atunci pe mâinile noastre, astăzi n-ai mai fi reprezentat organizaţiile sociale moniene…

– Prieten al tinereţii mele! exclamă cu un zâmbet larg Charlie Hustings. Ce plăcut este să-ţi aminteşti anii ce au trecut de mult, anii tinereţii clocotitoare, cu greşelile ei şi cu credinţa ei naivă. Poate că nu toate acţiunile mele de atunci au fost juste. Vreau să fiu obiectiv, nu mă dezvinovăţesc… Nu zic, oi fi procedat greşit aplanând conflictul, pe atunci însă, de! Eram tânăr şi lipsit de experienţă, mi se părea groaznic să permit să se ajungă la o ciocnire… Mă temeam să nu curgă sânge, sângele muncitorilor!

Simpatiile eliberaţilor începură parcă să treacă de partea lui Hustings. Dar uriaşul nu se lăsă:

– Minte, minte ca un câine!

– Lasă acum! strigară câteva voci din mulţime. Lasă-l acum în pace! Să ajungem mai repede acasă.

– Cum vreţi, zise uriaşul dând din mâini. Dar dacă la noi acasă, asemenea oameni au ajuns mari şi tari, mai bine renunţ... Eu cu ticălosul asta nu merg...

Necăjit, se dădu la o parte, iar eliberaţii îl înconjurară pe Hustings. Bătrânul marabu vorbea cu toată lumea la fel şi nu se străduia atât să răspundă la întrebări, cât, prin glume izbutite, să-şi atragă simpatiile. Era un demagog experimentat.

În acest timp, Harry porunci oamenilor să instaleze corturile şi începu să distribuie îmbrăcăminte, alimente şi tutun. Toată lumea se repezi spre centrul taberei, unde începuseră să se formeze rânduri, iar locul din jurul avionului monian rămase deodată pustiu.

Charlie Hustings intră în cabina avionului, dădu ordin să încuie uşa şi-i dictă radiotelegrafistului:

"Generalului Grobz. Chestiunea aranjată. Trimiteţi douăzeci de avioane. Aştept".

Apoi se îndreptă spre tabără ca "să se prezinte" conducătorilor expediţiei sovietice. Îi spuse lui Lev o mulţime de amabilităţi şi-i ceru permisia să viziteze "Svietoliotul". După ce intră în cabină, începu să pipăie totul, să se intereseze de toate, fără să înţeleagă nimic. Iar la toate aceste întrebări ale lui, Lev răspundea zâmbind amabil şi folosind nişte complicate formule matematice, pe care Hustings le stăpânea cât stăpânea şi graiul celor din Tombuctu.

Spre sfârşitul vizitei, aducându-şi parcă întâmplător aminte, Hustings spuse:

– Da, era cât pe-aci să uit... Dumneavoastră îi ţineţi desigur sub stare de arest pe criminalii de război: administraţia şi paznicii Oraşului Subteran. Aş putea să-i văd pe aceşti ticăloşi?

– Poftim, îi răspunse Lev. Numai că nu noi îi ţinem sub stare de arest, ci foştii lor întemniţaţi. Eu însă, dacă doriţi, vă pot conduce până acolo.

Ocoliră promontoriul şi sosiră la locul unde se aflau sub

pază foştii paznici ai subteranei. Hustings răsuflă uşurat: nici Johnny, nici Connolly nu se aflau acolo.

– Ce indivizi odioşi, făcu bătrânul marabu pe revoltatul… Trebuie neapărat judecaţi. După lege însă, numai tribunalul ţării pe teritoriul căreia au săvârşit crimele poate să-i judece.

– Probabil că aşa se va întâmpla, ridică Lev din umeri. În chestiuni de legislaţie internaţională nu mă prea pricep, iar aici mă aflu numai din întâmplare.

– Sper că-mi veţi permite să văd ce-a mai rămas din acel iad, din Oraşul Subteran.

– Eu n-am dreptul nici să permit, nici să interzic, răspunse zâmbind Lev. Vă repet că mă aflu aici din întâmplare. Dar chiar şi altminteri, tot n-aş fi putut să vă arăt Oraşul Subteran, pentru simplul motiv că, pe cât se pare, n-a mai rămas nimic din el. Poftim priviţi… De aici se vede… Uite, groapa aceea… Dar e periculos să te apropii: gheaţa nu-i încă stabilă…

Oricât de mult se stăpâni Hustings, totuşi nu putu să primească liniştii aceasta lovitură. Faţa i se schimonosi de ciuda şi turle.

– N-a mai rămas nimic?!… Dar poate că nici n-a existat acest faimos Oraş Subteran! Poate că totul e numai o provocare obişnuită, o înscenare a unei puteri necunoscute? N-aţi vrea să-mi răspundeţi la această întrebare?

Lev clocotea de mânie. Abia-l cunoscuse pe acest monian şiret şi uite că îşi şi dădea arama pe faţă. Lev înţelegea însă că este provocat şi de aceea răspunse calm:

– De o înscenare nu poate fi vorba. Dovadă… aceşti peste opt mii de prizonieri de război eliberaţi din Oraşul Subteran, între care aproape opt sute concetăţeni de-ai dumneavoastră! Şi dacă i-aţi întreba pe ei, v-ar povesti acelaşi lucru pe care ni l-au povestit şi nouă. Comandantul Oraşului Subteran, un oarecare Connolly,

care până nu de mult purta numele nemţesc de Kreitz, rănit în lupta cu răsculaţii şi fiind pe moarte, a aruncat Oraşul Subteran în aer.

– Ticălosul! exclamă Hustings foarte sincer.

– În privinţa asia sunt absolut de acord cu dumneata, răspunse Lev. Dar nu-i el singurul ticălos. Dacă doriţi, pot prezenta oricărei comisii competente declaraţiile a nouăsprezece cetăţeni monieni, de o reputaţie foarte îndoielnica. În declaraţiile semnate de ei, aceştia povestesc în mod amănunţit cum a ajuns acest Oraş Subteran proprietatea "Societăţii de explorări îndepărtate" moniene…

– Vă rog să mă scuzaţi, stimate domnule comandant, făcu Hustings un gest de nedumerire, dar aţi spus chiar dumneavoastră că sunt oameni de o reputaţie îndoielnică. Cum aţi putut atunci da crezare unor asemenea oameni?

– Pentru că sunt angajaţii acestei „Societăţi de explorări îndepărtate” şi în Monia au fost crezuţi. Vă este desigur cunoscut că aceştia au povestit o mulţime de aiureli despre zborurile mele în Arctica. Dacă le-am crede, ar însemna că eu aş fi aproape un agresor…

– Aud pentru prima oară acest lucru! exclamă Charlie şi se grăbi să schimbe subiectul. De altfel, de curând, în timpul unor cercetări ştiinţifice în Arctica, am pierdut trei membri ai expediţiei, printre care şi pe şeful ei. Pe doi, aviaţia noastră militară i-a găsit morţi pe gheaţa unei insule, iar al treilea, şeful expediţiei, Jonathan Blackpig, a dispărut fără urme iar corpul lui n-a fost găsit nici până azi. Cu ocazia zborurilor, dumneavoastră n-aţi observat cumva, din întîmplare, rămăşiţele lui, care sunt scumpe naţiunii noastre?…

– Nu, n-am găsit rămăşiţele pământeşti ale domnului Jonathan Blackpig, dar am auzit câte ceva despre el tot de la cei nouăsprezece derbedei.

Oftând întristat, Hustings dădu din cap:

– Tinere, tinere… Nu înţelegi cât de crunt ofensezi sentimentul meu naţional! Ar fi trebuit să mă supăr, eu însă…

Hustings se opri şi întoarse capul. Pe ţărm izbucni mare larmă. Se auzeau strigăte furioase, înjurături, ameninţări.

– Vreţi să mergem să vedem ce s-a întâmplat? întrebă cu răceală Lev.

– Cu plăcere, răspunse Hustings nerăbdător.

Se îndreptară spre coastă.

Tabăra rămăsese aproape pustie. Eliberaţii se strânseseră toţi la poalele unui gheţar, iar unii se căţărau pe el. Solnţev îşi dădu curând seama ce se întâmplă. Cineva căuta desperat să ajungă până la creastă, agăţându-se de asperităţile gheţii, dar aluneca mereu înapoi pe o ieşitură care-i servea drept sprijin. Eliberaţii, ajutându-se unii pe alţii, ajunseră curând la ieşitură şi-l traseră pe acest om de picioare în jos. Se auzi vuietul ameninţător al mulţimii şi se văzu o pădure de braţe ridicate…

– Ce se întâmplă acolo? Ce i-a alarmat aşa? întrebă Charlie Hustings.

– O să aflăm îndată, răspunse Lev.

Mulţimea se întorcea spre tabără, aducându-l pe prizonier. Cei din faţă, ţopăind de frig şi întrerupându-se unii pe alţii, povesteau că a fost prins unul din comandanţii Oraşului Subteran. Cineva strigă că a fost şi şef al lagărului hitlerist de concentrare din Schwerin. Că el e acela care aducea prizonierii de război în Oraşul Subteran. Mulţi îl recunoscură…

– Permiteţi-mi să vă întreb, se adresă Lev lui Hustings, nu cumva banditul ăsta e şeful expediţiei dumneavoastră polare, domnul Jonathan Blackpig? Ia uitaţi-vă bine la el.

Lui Hustings nu-i fu dat însă să-şi mai vadă „companionul” în viaţă. Când mulţimea se dădu înlături, în faţa lui zăcea un cadavru, abia acoperit cu zdrenţe. Era tot ce mai rămăsese din bandit.

– Nu, răspunse Hustings, nu-i domnul Jonathan Blackpig, şeful expediţiei noastre polare…

– Ia uitaţi-vă mai bine ...

– Nu ştiu, nu e el…

– Nu-i frumos să se poarte cineva ingrat cu un „erou naţional”, insinuă Solnţev.

– Tinere, de ce vrei să te certi cu mine? Nu vezi ce-i în stare să facă o mulţime dezlănţuită? îi şopti Hustings lui Lev la ureche, căutând să nu-l audă alţii. Nu recunosc în acest cadavru pe domnul Jonathan Blackpig şi gata… Şi chiar dacă ar fi, ce legătură am eu cu dânsul, spune-mi te rog? Am aflat pur şi simplu din ziare. Numai din sentiment naţional am întrebat de el

Intre timp mulţimea se adună din nou în jurul focurilor.

Deodată de undeva de sus se auzi:

– Stimaţi domni! Hei, domnilor!…

Dintr-o crăpătură a gheţarului se ivi un cap caraghios, împodobii cu nişte coarne respectabile. Făcând semne, omul îi chemă la el. Lev îşi frecă ochii de uimire: „Ce o mai fi şi arătarea asta? !”

– Eu sunt Simhu-Upaci, marele şaman al tribului urşilor-luptători… strigă „arătarea”. Am venit împreună cu el. Încornoratul arătă cu mâna spre cadavrul lui Johnny, culcat pe joc Nu-mi faceţi nimic? Vreau să vin jos.

– Vino fără frică, îl chemă Lev.

Şamanul ieşi din crăpătură şi se lăsă ca pe tobogan până jos. Trase apoi de o curea lungă şi se auzi lătrat şi scheunat. Patru câini lăţoşi, înhămaţi la o sanie uşoară, ieşiră din crăpătură şi lunecară până jos, după stăpânul lor. Bietele animale erau slabe, sălbăticite şi istovite de tot.

– Opt am avut, zise Simhu-Upaci aplecându-se şi mângâind unul din câini. Patru s-au prăpădit şi i-am mâncat. Omul a spus că ne va răsplăti. Dar acum nu mai trăieşte, iar tot avutul lui iată-l colo, arătă el spre un rucsac legat de sanie.

Hustings întinse mâna spre rucsac, dar Lev i-o luă înainte.

În rucsac găsiră numai un porthart de piele, plin cu acte.

– Sper că acum vom putea identifica persoana omorâtă, spuse Lev.

Hustings căută să se arate nepăsător.

– Probabil, bâigui el.

Se întoarseră în cabina "Svietoliotului", şi Lev deschise porthartul. Deasupra se afla un portofel din piele de marochin, pe care era imprimat: "Strict secret. Oraşul Subteran. În caz de pericol se va distruge".

Înăuntru, o coală de hârtie de pergament cu titlul: "Contract". În colţul din dreapta, jos, se putea vedea cercul roşu al ştampilei.

– „Contract… privitor la dreptul comun de proprietate şi de exploatare a subsolului unei insule din Oceanul îngheţat de Nord. Exploatarea e denumită Oraşul Subteran”… începu să citească Lev.

Hustings îngălbeni:

– Drace, tare-i frig!

– Frig aici în cabină? Sunt optsprezece grade. Vi se pare că e frig.

– Da, probabil un acces de malarie, spuse Hustings.

Solnţev continua să citească:

– … Noi, subsemnaţii, „Societatea pentru explorări îndepărtale”, denumită pe viitor „Societate”, reprezentată pe de o parte prin domnii C. Hustings şi J. Blackpig, delegaţi ai consiliului de administraţie, iar pe de altă parte de Comandamentul Oraşului Subteran, reprezentat de comandantul Kreitz, am încheiat următorul contract:

1) în baza mandatului pe care, la timpul său, Adolf Hitler în persoană mi l-a eliberat mie, O. Kreitz, – eu, comandantul acestui oraş, actualmente singura persoană împuternicită care poartă răspunderea pentru ordine în

Oraşul Subteran, pun la dispoziţia „Societăţii” întregul patrimoniu al Oraşului Subteran”, împreună cu forţele de muncă şi cu oamenii de pază, precum şi toate materialele şi rezervele de orice natură;

2) întregul inventar mort a fost evaluat de părţile contractante la suma de una sută patruzeci milioane, în monedă moniană, iar cel viu la suma de opt milioane cinci sute de mii, socotind câte opt sute pentru fiecare muncitor şi câte una mie pentru fiecare paznic;

3) Suma sus-menţionată reprezintă aportul personal al lui Kreitz, care de azi înainte adoptă numele de Connolly. „Societatea” se obligă să contribuie cu aceeaşi sumă în numerar, în inventar viu sau mort, în scopul dezvoltării şi creşterii producţiei minelor Oraşului Subteran…

– Ajunge! strigâ Charlie Hustings strângându-şi pumnii.

Este cel mai infam document ce mi-a fost dat să citesc vreodată!

– Serios? întrebă Lev, Totuşi contractul a fost încheiat de un anume Hustings.

– Ce vreţi să spuneţi cu asta?

– Nimic deosebit. Vreau numai să vă atrag atenţia asupra faptului că acest document de înrobire este semnat de un oarecare domn Charles Hustings. Este cumva vreun tiz de-al dumneavoastră?

Hustings tăcea muşcându-şi buzele.

– Apropo, continuă Lev, domnul Mengs-senior, a cărui semnătură împodobeşte de asemenea acest contract, nu este oare acel rege neîncoronat al ţării dumneavoastră, căruia îi aparţine aproape întreaga industrie carboniferă şi metalurgică a ţării?

– Nu cunosc niciun domn Mengs-senior!

– Nici pe Hustings nu-l cunoaşteţi?

– Cât? întrebă Hustings deodată, scrâşnind din dinţi.

– Ce "cât"? întrebă la rândul lui Lev nedumerit.

– Cât vrei pentru aceste documente?

– Pentru care documente?

– Ce, nu înţelegi? Sunt dispus să cumpăr aceste documente… Tot porthartul! E adevărat că le-am găsit împreună, dar treacă de la mine…

– A, documentele astea? îl întrerupse Lev pe Hustings, îmi pare rău, dar nu sunt de vânzare.

– În lume totul este de vânzare.

– Vreţi să ziceţi în lumea capitalistă…

– Asta-i o abstracţie. Practic: un milion – cec plătibil la orice bancă din Europa.

– Ştiţi, eu…

– Inţeleg! Două milioane! Poţi trăi toată viaţa în orice parte a globului pământesc. Vilă la Madagascar! Tot anul e numai primăvară! Fructe ca din basme, trandafiri ca din basme! Femei superbe! Sclavi supuşi! Tot ce vrei.

Lev vârî calm portofelul din piele de marochin în buzunarul interior al combinezonului.

– Sunteţi prea darnic. Ce vrei, năravul din fire n-are lecuire…

Charlie Hustings se năpusti asupra lui Solnţev, apucându-l cu o mână de gât, iar cu cealaltă gata să-i desfacă la piept combinezonul îmblănit.

– Dă-l încoace! Dă-l, n-auzi?! Îl iau cu forţa! Hustings băgă mâna în buzunarul din spate.

Lev fu însă mai iute. O lovitură în maxilar, şi Hustings se prăvăli înainte de a apuca să-şi scoată revolverul.

– Cu forţa? Te-aş sfătui altă dată să nu mai încerci cu forţa.

Un moment se păru că Hustings e mort. Faţa lui căpătă o culoare verzuie, cadaverică. Apoi însă el îşi trecu mâna pe faţă, de parcă ar îi gonit nişte muşte, fornăi şi-şi pipăi bărbia, apoi oftă şi dădu să se ridice.

– Iertaţi-mă… A fost pur şi simplu o mică neînţelegere…

Hustings se ridica în picioare şi îi întinse mâna. Să zicem zece milioane printr-un cec asupra oricărei bănci europene.

Lev nu luă în seamă mâna întinsă.

– V-aş ruga să vă vedeţi de treabă. Orice răbdare are margini. Aţi înţeles? Aceste documente nu-ţi aparţin nici dumitale, nici mie: ele aparţin omenirii întregi.

– Am înţeles! Cincisprezece milioane! Cincisprezece milioane! Pe buzele lui Hustings apăru spumă ca la câinii turbaţi. Cincisprezece! Gîndiţi-vă bine!

Lev dădu din umeri şi puse mâna pe clanţa uşii.

În acel moment, se auzi iarăşi zumzet de avioane. Trei escadrile cu semnele distinctive moniene veneau la aterizare. Curând generalul Grobz în persoană veni „să prezinte omagiile lui şefului expediţiei sovietice, candidatul în ştiinţe, Solnţev". Lev îi mulţumi cu un aer rezervat şi-i spuse că cetăţenii monieni au fost preveniţi şi sunt gata pentru îmbarcare.

Pe gheaţă se instală o cancelarie de campanie. Insistenţele ofiţerilor erau însă zadarnice, niciunul din eliberaţi nu voia să folosească aviaţia moniană pentru a se întoarce în patrie: toţi îşi exprimaseră dorinţa să zboare cu avioanele sovietice. Lev trebui să le explice că avioanele sovietice nu pot duce decât numai două mii de oameni, şi că ceilalţi, majoritatea, vor fi luaţi de pe această insulă de spărgătorul de gheaţă „Dniepr", care va sosi abia peste o săptămână. Numai după această intervenţie a lui Lev se înscriseră zece ofiţeri şi o sută nouă foşti soldaţi ai armatei moniene.

Charlie Hustings se retrase cu generalul Grobz în cabina avionului. Dar generalul nu-l mai recunoştea pe veselul cinic… Unde dispăruseră oare calmul şi înţelepciunea bătrânului marabu? În faţa lui se afla un om mânios, aproape sărit din minţi.

– Acum totul e de prisos. Să-i duci pe aceşti prizonieri direct în Monia. O să am eu grijă de primirea lor… Nu, nu-i mai duci în Cardia, ci direct în Monia!

– Dar aste înseamnă să aducem microbul! se revoltă generalul.

– Fă aşa cum îţi spun! Iau toată răspunderea asupra mea.

– Afurisiţi bolşevici! Asta-i tot ce-i veni generalului pe buze, ca să-şi mai descarce sufletul.

Intre timp se auzi megafonul:

– Expediţia sovietică îi invită pe toţi cei ce doresc să asiste la înmormântarea rămăşiţelor pământeşti ale marinarului rus, căpitanul Rodionov, care, acum mai bine de o sută de ani, a descoperit această insulă.

– Să mergem şi noi, propuse generalul.

– De acord! consimţi Hustings. Auzi, cică ruşii au descoperit aceste locuri…

ÎNMORMÂNTAREA LUI RODIONOV

Pe ţărm fusese ridicat din piatră un monument inalt de trei metri. Pe acest monument, la înălţimea unui stat de ora, membrii expediţiei fixau o placă dreptunghiulară din oţel inoxidabil, pe care Nadea gravase cu grijă următoarele:

„Aici se odihnesc rămăşiţele pământeşti ale căpitanului balenierei «Nadejda», Grigorii Rodionov, care, în 1825, a descoperit acest grup de insule şi care a murit în 1827, împreună cu întregul lui echipaj.

Expediţia sovietică. Iulie 19…”

Irinin, Râbnikov şi Fiodorov tocmai terminau cimentarea plăcii comemorative, când, în jurul monumentului, începură să se adune primele grupuri de eliberaţi. Curând veniră cu toţii, chiar şi soldaţii monieni din echipajul avioanelor. Iată-i, în sfârşit, ceva mai departe, şi pe paznicii arestaţi ai Oraşului Subteran: probabil că santinelele, voind să asiste măcar de departe la ceremonie, îi aduseseră şi pe ei până mai încoace. Dinspre "Svietoliol" se apropiau cei trei Solnţev – tatăl, fiul şi Nadea. Harry rămăsese lângă aparatele de zbor, să le păzească.

Mii de priviri se îndreptară spre cei care se apropiau. Hustings rânji strâmb, schimonosindu-şi buza învineţită, şi-l lovi uşor cu cotul pe general:

– Generale, acum să vezi probă de propagandă calificată… la lecţii!

– Da, la asta se pricep.

Dar spre surprinderea lor, nimeni nu ţinu nici un discurs. Ruşii îşi plecară tăcuţi capul în faţa rămăşiţelor pământeşti ale căpitanului Rodionov şi în atitudinea lor se simţea multă durere şi demnitate. Ca la comandă, toţi cei prezenţi se descoperiră. Numai Hustings şi generalul Grobz nu-şi luară căciulile de pe cap.

Într-o tăcere solemnă se scurseră câteva minute. În cele din urmă, ruşii ridicară capul. Atunci se auziră salve de armă şi de pistoale automate. În faţa detaşamentului de eliberaţi, aliniat pe două rânduri, Marat comanda cu voce tare:

– Companie, foc! Foc! Foc!

Salvele, trase una după alta, răsunau până departe în pustiul alb.

Steagul roşu al U.R.S.S. fu fixat în vârful monumentului. Mulţimea începu să se împrăştie. Mult timp după aceea, eliberaţii întorceau mereu capul şi priveau steagul care fâlfâia ca o flacără vie pe fondul alb al gheţarului.

Nadea pregătise din vreme ultima masă pe care o vor lua pe insula lui Rodionov.

Lev, rămas în urmă cu Harry, comandantul taberei, se îndrepta spre "Svietoliot" când Simhu-Upaci se apropie de el şi salută ceremonios:

– Iertaţi-mă, domnule, nu ştiam că sunteţi rus. Ruşii ajută oamenii aflaţi în nenorocire, vă rugăm să ajutaţi şi tribul nostru. Noi ne trăiam viaţa singuri: nu dobândeam mare lucru din vânat, dar eram mulţumiţi. Chiar şi mai rău putea să fie, numai stăpâni să n-avem pe cap… să ne fim noi singuri stăpâni. Vă rog să mă credeţi… am trăit

mult timp printre albi. M-am întors la ai mei, şi ei mi-au spus: „Să plecăm cât mai departe de aceşti oameni răi şi de obiceiurile lor: de fulgerele îmblânzite, de apa lor de foc, de câinii de fier şi de toate câte aduc nenorociri”. Şi am plecat. Dar cu cât ne îndepărtam mai mult, cu atât ne era mai greu. Şi iată că, din câteva mii de oameni, câţi avea tribul, au m-ai rămas numai cincizeci. Bunul meu domn, nu mai avem cu ce trăi, nu mai avem cu ce ne hrăni. Tot mai rar dăm peste vânat: militarii distrug animalele, iar ei sunt peste tot. Aşa am ajuns şi noi ca nişte animale – zi şi noapte căutăm hrană şi n-o găsim. Anul acesta ne-a mers rău de tot. Am întârziat, n-am avut drum bun, spre nenorocirea noastră, am dat de omul alb pe care aici, sub ochii dumneavoastră, l-au sfâşiat ceilalţi albi. Am înţeles că şi-a meritat soarta. Era om tare rău. Şi nouă ne-a zvârlit avutul şi ne-a omorât câinii istovindu-i în goană. Ne-a făgăduit că ne va plăti aici totul, că ne va da hrană, şi iată că domnul cu părul roşu nu mai există, iar noi am rămas fără câini. Acum tribul meu este sortit pieirii. După ce ne-a silit pe drum să lepădăm tot ce ne-au lăsat strămoşii noştri, a furat şi colţii de mamut şi de morsă de pe morminte. Acum, pe aceste drumuri desfundate, eschimoşii târâie pe undeva aceşti colţi şi ştiu că de trei zile nu mai au ce să mănânce. Eu te rog, puternicule om rus din Ţara sovietelor, scapă-i de la moarte pe cei ce au mai rămas din tribul meu. Şi dacă ţi-e în putinţă ia-ne cu tine în ţara ta fericită. Aici nu mai e trai pentru noi.

Lev îi făgădui că o să se gândească şi-o să vadă cu ce ar putea ajuta tribul şi se duse la prietenii lui care-l aşteptau cu masa.

Toţi erau încă sub impresia înmormântării lui Rodionov. Fără să vrea, Lev se gândea la şaman. Cele povestite de bătrân i se păreau sincere. E el, şamanul, slugă a superstiţiei; desigur că-i un mincinos făţarnic şi un exploatator al oamenilor înapoiaţi din tribul lui; se vede

cât de colo că-i viclean şi totuşi are în el ceva care-ţi inspiră încredere. De altfel, nici nu stăruie pentru el…

– Ia paharul, fiule. Să bem pentru patria noastră dragă!

Trezindu-se din gânduri, Lev îl zări pe tatăl său cu paharul în mână.

Ciocniră şi goliră paharele. Toţi tăceau, aşteptând ca Lev, în calitatea lui de şef al expediţiei, să spună un cuvânt, iar tânărul savant începu într-adevăr să vorbească:

– Azi am înmormântat rămăşiţele pământeşti ale unui om modest şi cinstit, unul dintre multele milioane de oameni simpli care au dreptul să poarte minunatul nume de Om. În ultimele lui clipe, când corpul i se răcea, căpitanul Rodionov se gândea la patria lui. În acele clipe, el se gândea la o minune îndepărtată, aproape irealizabilă. Îşi dădea sufletul şi totuşi visa ziua când soarele va topi stratul gros de gheaţă şi oamenii vor putea să verifice ipoteza lui că această insulă constituie, de fapt, un arhipelag de stânci mărunte, acoperite de o căciulă uriaşă de gheaţă. Şi iată că noi, tovarăşi, într-un viitor foarte apropiat, vom fi în stare să topim această căciulă de gheaţă. Vom topi gheaţa şi de pe alte insule polare, chiar şi de pe cea mai mare dintre ele – Groenlanda. Vă daţi seama ce urmări ar avea topirea acestor gheţuri polare? În primul rând, mările şi oceanele vor căpăta câteva milioane de metri cubi de apă în plus. În al doilea rând, se va ridica temperatura medie în lumea întreagă. În al treilea rând, graniţele tropicelor şi subtropicelor se vor muta mult mai spre nord. Tovarăşi, ce mai încolo-încoace: până în prezent omenirea şi-a gospodărit tare prost locuinţa – globul pământesc. La început oamenii au răbdat, apoi au învăţat să se adapteze, iar astăzi au învăţat să stăpânească şi să îndrume elementele naturii… Dar asta nu e totul. Ştiinţa ne-a pus la îndemână forţe atât de mari, încât ar fi timpul să se pună la ordinea zilei planul unor lucrări

măreţe de prefacere generală a planetei noastre. Trebuie să lichidăm o dată cu rezervorul de frig, să activăm curenţii calzi şi să-i înăbuşim pe cei reci, să schimbăm cursul râurilor, să creăm mări, lacuri şi insule, să îndrumăm vânturile acolo unde avem nevoie de ele ori de ploile pe care le aduc. Posibilităţile noastre sunt incalculabile. Într-o serie de ţări însă, capitaliştii şi-au însuşit pământuri şi mări; ei stăpânesc mijloacele de producţie şi nu le pasă deloc de interesele omenirii. Timpul însă lucrează pentru oamenii muncii. În ţările coloniale şi subjugate creşte tot mai mult lupta de eliberare, jugul capitalist e scuturat de pe grumajii popoarelor. Nu există forţă în lume care să poată sili omenirea să se întoarcă înapoi! Vântul împrospător al "noului" suflă peste tot. Am ferma convingere că vom apuca şi noi ziua când vor începe lucrările care vor schimba înfăţişarea întregului pământ. Că asemenea lucrări sunt posibile, e uşor să ne convingem. Noi, oamenii sovietici, construim cu succes canale grandioase, creăm miri, aducem viaţă în pustiuri…

Lev întinse mâna, ciocni, şi termină cu următoarele cuvinte:

– Dragii mei, propun să bem un pahar pentru comunism şi pentru memoria genialului său creator – marele nostru Lenin!

Răspunsul fu un "Ura" răsunător.

Curând, generalul Grobz şi Hustings veniră să-şi ia rămas bun. Lev era mirat de neruşinarea bătrânului afacerist. De parcă nu s-ar fi întâmplat nimic, el scutură mâna tuturora, la rând, iar de la Lev îşi luă rămas bun într-un mod extrem de amabil, uitând, pare-se, că abia cu un ceas înainte a primit de la acest om un zdravăn pumn rusesc.

– Îmi permiteţi, domnule candidat, arboră generalul acel clasic surâs dulceag la care recurg diplomaţii în ocazii solemne, să vă aduc mulţumiri în numele forţelor

armate ale Moniei pentru ajutorul pe care l-aţi dat foştilor noştri soldaţi.

"Musafirii" nu zăboviră mult în cabina „Svietoliotului”. De pe treptele scării, Hustings îi strigă lui Lev:

– Mă iertaţi, domnule Solnţev, mai am o mică chestie cu dumneavoastră.

Lev coborî, iar Hustings îl luă de braţ.

– Să ştergem, vorba ceea, cu buretele tot ce a fost între noi… Ia spuneţi-mi, aţi putea curăţa gheaţa de pe această insulă cu ajutorul maşinilor dumneavoastră?

– De ce mă întrebaţi?

– Deocamdată din interes pur teoretic.

– Da, răspunse Lev. Iar pentru această operaţie aş avea nevoie de câteva săptămâni.

– Şi cam la cât s-ar putea ridica cheltuielile necesare acestei operaţii? întrebă curios Hustings.

– În orice caz nu mai mult de un milion…

Hustings tăcu puţin şi îi întinse mâna lui Lev:

– Vă felicit. Uite, vă propun o afacere cinstită. După toate probabilităţile, voi reuşi să cumpăr această insulă sau s-o arendez pe un timp mai îndelungat. Dumneavoastră veţi îndepărta gheaţa, şi după ce vom transforma aceasta insulă arctică într-un ţinut de primăvara veşnică, o vom popula cu un popor iubitor de muncă. Dumneata vei deveni rege! Iar eu voi fi ministrul dumitale de finanţe. Toate veniturile le vom împărţi pe jumătate. E vorba de miliarde! Vom avea odoruri şi putere! Sunteţi de acord?…

Lev îşi retrase mâna şi fără să-i mai răspundă un cuvânt urcă în cabină.

Hustings scrîşni din dinţi.

…Se auzi uruitul motoarelor: avioanele moniene îşi luau zborul…

Apoi se ridicară cele patruzeci de avioane sovietice. După ce făcură un ocol deasupra aerodromului de gheaţă, legănându-şi aripile în semn de salut, luară

direcţia spre sud-est. Două mii de foşti prizonieri de război părăseau insula care era cât pe-aci să le fie cimitir.

Cele două "Svietolioturi" îşi luară şi ele zborul, dar se îndreptară spre interiorul insulei. Într-unul dintre ele se afla şi Simhu-Upaci.

Harry rămăsese în tabără în calitate de comandant. Profesorul Paulsen era ajutorul lui. Cu pasiune, savantul se dăruise muncii de salvare a degeraţilor. Echipa sanitară sovietică avea la dispoziţie cele mai noi medicamente. Oamenii se restabileau văzând cu ochii.

Viaţa în tabără începu să organizeze. Cei rămaşi se instalară în corturi spaţioase care se puteau încălzi, aveau îmbrăcăminte călduroasă şi încălţăminte, iar hrana pe care o primeau era bună şi îndestulătoare.

„Dniepr” urma să sosească cel mai târziu într-o săptămână.

SALVAREA URŞILOR LUPTĂTORI

Homionghi-Umca-Naianghi îşi scoate zeul din sân, se uită la el cu dojana, îl scuipă în faţă, apoi ridică mâna şi-l zvârli departe.

– Du-te, trântore, şi să nu te mai întorci! E rău fără tine, dar cu tine ni se trage moartea.

După ce şi-a alungat zeul, Homionghi-Umca-Naianghi lasă jos uriaşul colţ de mamut pe care-l duce în spinare şi se aşază pe un bolovan de gheaţă.

Tribul se adună în jurul căpeteniei. Toţi au feţe palide, obrajii scofâlciţi şi ochii înceţoşaţi…

Azi dimineaţă au hrănit pruncii cu carnea celor patru căţeluşi pe care Cenghi-Cenghi îi ducea în tolbă. Ieri şi-au mâncat ultimul lor câine. Şi câinele nici nu mal era al lor, ci al omului alb, căruia i-au vândut tot avutul. Dar în Oraşul Subpământean omul alb o să le dea bani mulţi şi mâncare bună. Cum să ajungi însă până la oraşul pe sub pământ, când nu ai drum şi nici câini, când, sleit de

puteri n-ai ce mânca, şi ţi s-au rupt încălţările? Chiar şi pruncii îi ajută, ducând câte doi sau trei, un colţ mai mic în spinare. La plecare, omul alb i-a ameninţat cu arma şi le-a dat să înţeleagă că Homionghi împreună cu tribul lui răspund cu capul pentru fiecare colţ. Cine l-a pus să-i arate omului alb aceşti colţi?!

Simhu-Upaci a plecat împreuna cu omul alb pe sania lui Homionghi. 0mul alb a omorât mai întâi câinii şamanului, şi tribul a mâncat carnea lor. Acum Numea îl poarta şi-l ocroteşte de primejdii pe străin, şi străinul îi e stăpân… Pe Numea n-ar fi trebuit să i-l dea omului alb, că doar – cum spune şi marele şaman – în el sălăşluieşte spiritul marelui Gorenghi. Omul alb şi şamanul au plecat înainte. L-au luat pe Numea, au luat şi bufniţa Mauy, şi toate grăsimile sfinte… Albul a făgăduit că o să le trimită provizii şi-o să-i dea înapoi atelajul…

Pe drum, Homionghi, după urmele întâlnite, citeşte povestea călătoriei omului alb şi a şamanului. La început au mers amândoi pe sanie. Apoi Simhu-Upaci a mers pe jos şi omul alb pe sanie, mai târziu Simhu-Upaci a trebuit să tragă împreună cu câinii sania greu încărcată, din care omul alb nu s-a dat jos…Uite, aici au mâncat bufniţa sacră… Iată penele ei albe pătate de sânge… Homionghi vede chiar mai mult: omul alb a mâncat singur carnea bufniţei şi nu i-a dat şamanului nimic. Oasele nu numai că sunt roase, dar arată de parcă ar îi lustruite. Oare un alb ştie să roadă astfel oasele? Şi nici şamanul nu le-ar îi lustruit aşa, dacă omul alb i-ar îi dat măcar putină carne!

Tot ce s-a petrecut, Homionghi vede limpede ca în palmă, după urmele lăsate de ei. Şi citirea urmelor e singura bucurie a căpeteniei în acest drum greu şi trist, drumul foamei şi al neputinţei.

Acum trei zile, tribul a mai întâlnit un om alb. Cum s-au bucurat cu toţii! Socoteau că domnul roşcovan le-a trimis în întâmpinare vreo slugă de-a lui. Albul acela însă avea un cap gol ca o tobă mare. Spunea că e stăpânul insulei,

şi se bătea cu pumnul în piept. Le-a poruncit să rămână pe loc şi să aştepte întoarcerea lui, şi le-a mai spus, tot aşa, că pentru fiecare colţ, Homionghi şi tot tribul lui vor răspunde cu capul. Apoi le-a luat ultimul atelaj de câini ce le mai rămăsese, câinii lihniţi de foame ai lui Cenglii-Cenghi, şi a plecat. Le-a făgăduit că o să le aducă de mâncare, că o să-i ia pe toţi la el şi-o să-i hrănească până la iarna, iar la iarnă o să le dea cincizeci de câini ca să-şi poată urma îndeletnicirea lor, vânatul.

Dar Homionghi nici nu se gândea să nu-şi respecte legământul cu cel dintâi. Are în sân jumătate din scândurica-răboj. Scândurica asta o să le aducă mulţi, mulţi bani. Scândurica asta o să le dea ce nu le-a dat zeul netrebnic zvârlit în drum: o să-i dea o barcă uriaşă, cu care să se plimbe pe mare, şi o casă de fier pe roate, cu care să se plimbe pe uscat, şi-o să-i mai dea apă de foc cât îi pofteşte inima… Nu, Homionghi n-o să-şi calce legământul. Dar celuilalt alb i-a spus şi o să-i spună:

– Cum să nu te ascult, domnule, când dumneata eşti marele stăpân al insulei?

Acum şi copilaşii lui Homionghi abia se târăsc pe jos, căzând la fiecare pas. Nu are ce să le mai dea să mănânce. Pe Cenghi-Cenghi parcă a schimbat-o cineva: foamea i-a şters culorile din obraji, iar picioarele ei puternice se împleticesc. Ea nu mai râde şi nici nu mai cântă. Nici Homionghi nu mai e războinicul dinainte, abia mai poate să ducă acest colţ greu. Şi cum l-ar mai duce în braţe pe cel mai mic dintre copii, pe Neuli! Mititelul cade, Palci-Nochia nu are putere să ducă copiii în braţe, iar Cenghi-Cenghi nu vrea să-i ajute bătrânei. Ea spune: „Nu sunt copiii mei, de ce să-i duc eu?”… Ar trebui s-o bată cu biciui, ca s-o mai cuminţească, dar nu vrea să-şi irosească puterile

– O să mai aibă nevoie de ele.

Dar Homionghi e marea căpetenie a marelui trib. E de datoria lui să le dea curaj oamenilor. Altfel pier cu toţii.

De ce să se lase abătut? Doar nu-i acum prima oară când îndură foamea! Un om alb a şi pornit desigur în întâmpinarea urşilor-luptători, iar în urma lui aleargă altul. Cine le va da mai întâi de mâncare, de partea aceluia va fi. E plăcut să capeţi bani mulţi, e adevărat, dar mai bine să trăieşti fără bani decât să mori cu bani. Până la iarnă ar putea să mâie pe această insulă, apoi la iarnă, cu alţi câini, o să pornească la drum lung. Ce frumoasă este iarna! Să umbli pe unde-ţi place, la lumina aurorei cereşti. Fiecare popas este un nou cămin, o nouă vânătoare. Şi ce bine se înfierbântă sângele când eşti pe drum!

– Urşi-luptători! strigă Homionghi. Lucrurile nu stau chiar aşa de prost. Trageţi pe nări aerul şi-o să simţiţi mirosul cărnii pe care o prăjesc cei doi albi pentru noi. Şi-o să ne aducă butoaie cu apă de foc şi munţi de pâine de-a lor. Să nu ne mai irosim puterile! Odihniţi-vă, curajoşi urşi-luptători! Hrana o să vină singură. E pe drum. Eu am aici, în sân, jumătate de scândurică, iar legământul nostru e sfânt. Dacă albul nu respectă acest legământ, noi căpătăm de la el tot ce ni se cuvine pe cale de judecată. Eu ştiu că la albi există judecată. Acolo luptătorii cei mari judecă după dreptate toate neînţelegerile. Despre asta mi-a povestit Simhu-Upaci şi alţi oameni umblaţi prin lume. Nu duceţi grijă, noi n-o să plecăm în Valea vânătorilor fericite, chiar dacă albul cu părul roşu n-o să mai vină. Şi iarăşi nu uitaţi că al doilea alb, marele stăpân al insulei, a pornit pe urmele celui dintâi. Aici, pe insulă, ne aşteaptă deci mâncare şi mare noroc…

Ar mai fi vorbit marea căpetenie a tribului urşilor-luptători, dar simţea cum îl lasă puterile.

La douăzeci de kilometri mai la vest de locul unde s-au oprit eschimoşii, în acest timp înota greu în zăpada moale un atelaj da opt câini, cu care se târă spre casă cel care se întitula Robinson Polar. Ce greu merg câinii în

timpul dezgheţului! Deasupra-i apă, sub apă zăpadă moale; sub zăpada moale e din nou apă, iar dedesubt gheaţă gata să se prefacă în zăpadă.

Robinson regreta amarnic că a părăsit expediţia sovietică, iar curând începu să-i pară rău şi că s-a despărţit de eschimoşi. Doar sunt şi ei oameni. Şi împreună le-ar fi fost mai uşor să înfrunte distanţele... Sania se înfundă în zăpada moale şi nu înaintează aproape deloc. Socotea să ajungă în două zile – pentru mai mult timp nici nu avea provizii –, dar iată că e într-a treia zi de drum şi din cei cincizeci de kilometri abia a făcut vreo douăzeci. A mâncat şi ultima fărâmitură din proviziile căpătate de la ruşi. De azi-dimineaţă n-a mai luat nimic în gură. Cele mai crunte chinuri ale foamei îl frământă.

Deodată o umbră uriaşă lunecă pe zăpada acoperită de apă, înaintând spre vest. Robinson se uită în sus şi zări minunata maşină pe care o cunoştea. "Svietoliotul" zbura încet de-a lungul crestei lanţului de gheţari. Robinson sări din sanie. Înfundându-se mereu în zăpadă, el alerga după "Svietoliot" şi, întinzînd mâinile spre el, striga:

– Staţi! Staţi! M-am răzgândit! Merg cu voi! Heeei, luaţi-mă şi pe mine!

Maşina însă nu se opri. O a doua umbra asemănătoare luneca încet în urma primei. Încă un "Svietoliot"!

Înfundându-şe la fiecare pas, Robinson alergă şi după a doua maşină, dar şi ea dispăru dincolo de culmea gheţarului. Desperat, începu să se caţere pe creastă. Era încredinţat că maşinile vor ateriza dincolo şi-l vor aştepta. Se tira pe brânci, gâfâind şi sufocându-se, iar când ajunse, în sfârşit, pe creastă, nu văzu nimic decât colineile de gheaţă, care se întindeau în toate părţile cât vedea cu ochii. Să nu-l fi observat cele două "Svietolioluri"? Ori a fost victima unei halucinaţii?

Câinii hămesiţi de foame se prăbuşiseră istoviţi acolo unde-i lăsase Robinson. Încolăcindu-şi cozile şi

acoperindu-se cu ele, aţipiră. Deodată săriră în sus, ciuliră urechile şi, uitând de sanie, o luară la goană spre creastă. Hamurile se încurcară, săniile aruncate dintr-o parte în alta îi loveau peste picioare.

Ajungându-l pe Robinson, care cobora, câinele din frunte îşi înfipse colţii în mâna lui. Robinson încercă să se apere de câinii sălbăticiţi, dar era sleit de puteri. Din mâinile lui muşcate curgea sânge. Îmbătaţi de gustul şi de mirosul sângelui, câinii se aruncară asupra lui Robinson, care căzu pe spate... încercă să se ridice dar căzu din nou... După o jumătate de ceas, din înfumuratul Robinson Polar rămaseră numai oasele roase până la luciu, şi bucăţi sfâşiate de stofă şi de blană.

Cele două "Svietolioturi" aterizară în apropierea locului unde se aflau eschimoşii.

Homionghi-Umca-Naianghi închise ochii şi începu să îngaime ultimul lui cântec de luptă. Dar vocea nu i se mai supunea. Ceea ce i se părea lui că-i cântec nu era decât un horcăit şi un plâns cu sughiţuri. Deodată se plecă asupra lui un cap încornorat. Homionghi nu-l recunoscu la început pe Simhu-Upaci.

– Dacă eşti umbră, şopti Homionghi umezindu-şi buzele crăpate, atunci arată-mi drumul spre Valea vînătorilor fericite.

– Nu, nu sunt umblă, sunt vestitorul salvării voastre. Pliveşte, Homionghi! Priveşte! îi ridică puţin capul. Vezi aceste maşini minunate? Ele sunt făcute de oameni mai puternici decât toţi zeii şi decât toate spiritele, sunt maşini ale Ţării sovietelor. Ţi-aminteşti ce-ţi povesteam eu? Şi tu spuneai că ar fi bine ca toate cele povestite să fie adevărate. Acum ai în faţă adevărul viu. Oamenii Ţării sovietelor, puternicii şi mărinimoşii oameni ruşi, au venit în ajutorul tribului nostru. Acum o să vă dea la toţi de mâncare şi-o să ne ducă pe coastă. Acolo, pentru colţii ăştia, o să căpătăm bani mulţi, cu banii o să cumpărăm câini şi-o să putem iarăşi vina. Curaj, mare căpetenie a

tribului nostru! Curaj!

– Dacă nu eşti umbra unui vis dulce, răspunse Homianghi-Umca-Naianghi înviorându-se, atunci te salut o, mare şaman Simhu-Upaci, ca vestitor al eliberării. Ajută-mă să mă ridic, ca să le pot mulţumi oamenilor puternici. Dar spune-mi, şamane, cine ne va plăti avutul nostru?

(Continuare în numărul viitor)

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ - PREȚUL 1 LEU